

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 22:40
za pol leta " " 11:20
za četrt leta " " 5:60
za en mesec " " 1:90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENECE

Inserati:

Enostop. petilvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 " "
za trikrat 9 " "
za več ko trikrat 8 " "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniški nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona štev. 188.

Svobodomiselni bankerot.

Same suhoparne številke hočemo danes navesti, da bodo bralci videli, kam so moderno Francijo privedle proticerkvene roparske postave. Posnete so iz znane izborne »Soziale Rundschau« in iz izvajanj nekega dr. B. H. Vse je v zvezi z žalostno statistiko o pojemanju francoskega prebivalstva (Soz. Rundschau Nr. 15, pag. 120: »Ein ernstes Wort der Statistik«). Nam zadostujejo številke, koliko denarja in krvavih žuljev stane francosko ljudstvo »laizacija države«.

Najprej šolstvo. Naj si bo ta ali oni kateregakoli mnenja glede na redovniške šole, toliko je gotovo, da je takojšnja in radikalna odprava teh šol Francosko v finančnem oziru pognala v pravo brezno. Marcovi dekreti od l. 1880 so pognali iz Francije redovnike iz ljudskih šol. L. 1885. so se že pokazale v naučnem budžetu posledice. Potrebščina za šolstvo je znašala 97.280.415 fr., l. 1887. pa se je dovolilo 587.500.000 fr. kot izvanredna potrebščina za šolska poslopja. Vzlic temu je par mesecev nato naučni minister Jules Ferry moral zahtevati še 128.500.000 fr. kredita. V 6. letih je torej poleg rednih izdatkov šlo za šolo 716 milijonov fr. izrednih kreditov. Vlada je, da bi ljudstvo preslepila, odslej izdatke za šolska poslopja priredila kot resort finančnemu ministru. Ta je izkazal l. 1888 sledeče ogromne številke:

Emitirane obligacije za šolska poslopja	78,762.327 fr.
Izplačane izredne podpore za sekundarne šole	98,866.666 »
Izplačane izredne podpore za normalne in primarne šole	178,333.833 »
Se neizplačane podpore	500,000.000 »
Objavljene in neizplačane podpore	150,000.000 »

Vsota . . . 1.005,962.826 fr..

Danes — l. 1907 — iznašajo stroški za laiško šolo 220.000.000 fr., za šolska poslopja in druge obligacije pa izkazuje finančno ministrstvo seveda mnogo več kot l. 1888. Tu ni všteto, koliko morajo občine žrtvovati za svoje zasebne šole, iz katerih so redovnike izgnali. Pariz n. pr. je letos moral dovoliti v te namene 77 mi-

lijonov frankov. Sploh je pariška mestna uprava, odkar so se jele šole laizirati, žrtvovala dozdej že 266,987.762 fr., kar vsako leto iznaša 8,009.632 frankov.

Socialisti in ljudstvo so seveda jeli godrnjati, ker se je potrošilo toliko nacionalnega premoženja. Zato je vlada sklenila zapleniti cerkveno premoženje. Ob enem so obljubili, da se bo iz tega denarja osnovala ljudska hranilnica in zavarovalnica za onemogle delavce. Leta 1900. je Brisson predložil zbornici načrt za sekvestracijo, istega leta oktobra meseca je Waldeck-Rousseau vrgel v svojem glasovitem govoru v Toulousu v svet bajko o eni milijardi cerkvenega premoženja. Ljudstvo je s tem bilo pridobljeno. Kako je vlada javnost s tem premoženjem preslepila, kažeta dve tabeli. L. 1899 je M. Caillaux, ki je stalni finančni minister svobodomiselnih kabinetov, uradno cenil cerkveno premoženje takole:

Direktna posestva kongregacij	284,152.387 fr.
Posestva njihovih posameznih ali več članov	1,077.432 »
Lastnina v posestvu katkega društva lastnikov, bodisi da kongregacijam pripada ali ne	23,350.093 »
Last društva, ki so se ustanovila v civilni in trgovinski obliki	28,612.189 »
Od kongregacij najeta last	123,493.820 »
Ostala last	25,737.857 »

Vsota . . . 486,423.778 fr.

Če se od tega odšteje last, ki je samo v najemu, vrednost tega premoženja iznaša 362,929.958 fr. L. 1905. je že M. Cocher, poročevavec davčnega odseka, to premoženje izračunal na 381,525.400 fr., torej je Caillaux cenil za nekako 20 milijonov nižje kot Cocher. Torej po nobenem preračunavanju ni hotela priti vun Waldeck-Rousseaujeva milijarda. Kaj so napravili? Leta 1900, torej eno leto po izkazu Caillauxovem je bila predložena parlamentu sledeča tabela (»Tableau des immeubles possédés et occupés par les Congrégations, Communautés et Associations religieuses au 1er Janvier 1900«):

Direktna posest kongregacij	435,315.862 fr.
Last njihovih posameznih ali več članov	2,907.420 »
Last različnih lastnikov (bodisi da ta kongregacijam pripada ali ne)	45,492.170 »
Last v obliki civilnih ali trgovinskih družb	75,221.109 »
Od kongregacij najeta last	217,093.398 »
Ostala	295,745.301 »

Vsota . . . 1.071,775.260 fr.

Po čisto navadni goljufiji — s pritiskom na podrejene davčne urade po deželi, ki so leta 1899. dobili nalog vnovič ceniti cerkveno premoženje, da se kontrolira cenitev finančnega ministrstva od istega leta — se je dosegla milijarda! Zbornica je sklenila razlastivne postave . . .

Kaj pa »Zavarovalnica za onemogle delavce«? Zgodilo se je, da je nedavno moral dvigniti svoj glas proti likvidaciji premoženja, leta 1900 cenjenega na 1.071,775.260 fr., celo Emile Combes, najhujši preganjavec cerkve! Zapisal je decembra meseca leta 1907. v svojem glasilu: »Redovniki so postali žrtev sramotne plenitve!« Combes je to zapisal, Combes, ki Krista in cerkev do dna duše sovraži! . . . Le nekaj števil, kako se je likvidiralo! Za likvidatorje je vlada imenovala svoje prijatelje, bivše ministre in sedanje sekcijske šefe itd. Ti so si zaračunali vsote, ki so vse, kar bi se bilo dalo izkupiti, sami požrli. Tako n. pr. je finančno ministrstvo posodilo likvidatorju »Marianistov v Parizu« 485.000 fr. predujma za likvidacijske posle: likvidator je izkupil 985.000 fr., izplačal 320.000 fr. na hipotekah in 137.000 fr. depotni blagajni, finančno ministrstvo (državna blagajna) pa ni nič dobilo. 27.000 fr. si je zaračunal za korespondenco, 94.000 fr. za pomočnike (ki nobenega dela nimajo), 7.000 fr. za izvedence, 16.000 fr. za advokate, ostalo pa za »ostale izdatke«. Pri likvidaciji »Oblatov v Parizu« je posodila državna blagajna likvidatorju 355.000 fr.; on je izkupil 165.000 fr. in jih vse s posojilom, oziroma predujmom vred obdržal »za ostale izdatke«. Pri likvidaciji »Franciškanov v Parizu« znaša državni predujem likvidatorju tudi 355.000 fr., likvidator je

izkupil 753.000 fr., pa jih vse sebi pod različnimi rubrikami »za izdatke« zaračunal. Za korespondence si je zaračunal 43.145 frankov, za izvedence 4.879 fr., za odvete niki pa 15.875 fr., dasi so ti v resnici dobili le 200 frankov! (»Echo de Paris«.) In tako dalje . . . Parlament je bil prisiljen izvoliti preiskovalno komisijo.

Ali naj tarnamo? Ne! Samo naukovi za prihodnost treba posneti iz te žalostne zgodovine dežele Ludovika Svetega. Čemu tožiti? Saj tirajo svobodomislec Francijo v pogubo in z njo tudi sebe in svoje ideje. Kakšne posledice pa ima boj proti cerkvi? Ljudstvo, zlasti mladina, je do tega izkvarjeno. Dokaz: Statistika leta 1907., ki so jo prinesle vse večje znanstvene publikacije. Suhe številke dokazujejo, da francosko prebivalstvo rapidno pada in pojema. Drugi pojavi: Upor viničarjev, sistem »sabotaže« pri dejavskih štrajkih, nediscipliniranost v armadi, skrivnostne nesreče na bojnih ladjah, upor učiteljstva proti vladi, sistematična korupcija pri vsaki večji finančni akciji, vedno hujše obdavčevanje departementov in mest, strašna beda delavstva, nazunaj oslavljeni vpliv Francije, izgubljeni protektorat v orientu. — Maroška ekspedicija ima zgolj namen ljudstvo preslepiti, da še živi »la gloire française« . . .

V »Grande Revue« toži tu že omejenjeni finančnik Cochery, da bo francoski proračun v kratkem izkazal 4 milijarde. Do tega mora priti, kajti maroška ekspedicija bo požrla lepe milijone, treba pa bo tudi vtakniti ogromni denar v utrdbe ob nemški meji, kajti nedavna preiskavanja so dokazala, da tu ni vse v redu. Kaj pa finančni položaj v deželi sami med prebivalstvom? Francija, ki je bogata dežela, pokriva deficit svojih državnih računov z dolgovnimi nakazili (titeli), ki ostanejo v deželi. Obresti vsled tega sicer ne romajo v inozemstvo, kakor pri državah, ki imajo upnike v inozemstvu, toda v ljudstvu samem nastane sledeči usodni pojav: Deficite pokrivajo bogatini s svojimi posojili: državni, reveži pa morajo za to doprinesiti obresti. In tako vidimo, da ima Francija 30 milijardov državnega dolga, ki je ves spravljen v deželi. Ta številka kaže razmerje med bogatini in brezlastniki na Francoskem. In če pomislimo, da take trajne gospodarsko-finančne krize prejalislej nevzdržno vedejo do državnih politič-

LISTEK.

Dota.

(Francoski spisal Maupassant.)

Nikdo se ni čudil poroki notarja Simona Lebrumenta z gospodično Jeanne Cordier. Gospod Lebrument je prevzel pisarno notarja Papillona; naravno je, da je za to potreboval novcev in gospodična Jeanne Cordier je imela v vrednostnih papirjih in bankovcih 300.000 frankov.

Gospod Lebrument je bil lep mož, finega vedenja in jako eleganten; lastnost, ki so bile jako redke v Boutigny-le-Rebours.

Gospodična Cordier je bila ljubka in mladostno sveža deklica; res je, da se je vedla nekoliko provincialno, a konečno je bila vendar vredna, da se ozre za njo tudi velikomestjan.

Poroka je spravila ves Boutigny pokoncu.

Novoporočenca sta sklenila, da bodeda mesto običajnega potovanja napravila le kratek izlet v Pariz.

Prvi dnevi po poroki so jima minili tako prijetno, da sta se odločila izlet v Pariz preložiti za par dni. Notar je ravnal

s svojo mlado gospo tako ljubezniivo, da ga je že po par dneh naravnost obožavala.

Na večer petega dne je rekel soprog svoji mladi ženki:

»Če hočeš, se peljeva prihodnji tork v Pariz. Tam si hočeva vse ogledati, gledišča, muzeje; z eno besedo, vse bodeva obhodila.«

Veselo je plosnila z rokama in vskliknila:

»Da, da, vse si ogledava, in to čim preje.«

On je nadaljeval:

»Da ne pozabim, reci vendar svojemu očetu, naj ima pripravljeno celo doto, da jo vzamem seboj in ob tej priliki plačam gospoda Papillona.«

Ona je odgovorila:

»Tako jutri zjutraj mu rečem.«

Po teh besedah jo je objel in nežno poljubil na ustnice. Prihodnji tork sta spremila na kolodvor tast in tašča svojo hčer in njenega moža, ki sta se odpeljala v Pariz.

Tast je menil: »Povem Vam, da je jako neprevidno nositi toliko denarja seboj v listnici.«

Mladi notar se je smehljaj in odgovoril: »Ne vznemirjajte se, papa, saj veste, da to ni prvič. Moj poklic je pač tak, da nosim seboj včasih več nego milijon. Na ta način si prihranimo mnogo nepo-

trebnih sitnostij; bodite torej brez skrbi.« V tem trenutku je zaklical sprevodnik:

»Vstopiti, proti Parizu!«

Stopila sta v vagon, kjer sta sedeli že dve stari dami. Lebrument je pošepnil svoji soprogi v uho: »Jako neprijetno; tukaj ne morem niti pušiti.«

Smehljaje mu je prikimala: »Da, da, res neprijetno.«

Zažvigalo je, vlak se je odpeljal. Vožnja je trajala eno uro, v kateri nista mnogo govorila, kajti stari dami nista spali in ju neprenehoma opazovali.

Ko je vlak dospel na kolodvor Saint-Lazare, je rekel Lebrument svoji ženi: »Če hočeš, dragica, zajutrujka najprej na bulvaru, vzameva potem svojo prtljago in jo pustiva prenesti v hotel.«

Ona je bila takoj pripravljena: »Da, da, zajutrujka na bulvaru; ali je daleč?«

»Malo daleč je,« je odgovoril. »toda peljeva se lahko z omnibusom.«

Ona se je začudila in vprašala:

»Zakaj ne vzameva fijakarja?«

Smehljaje ji je požugal s prstom in rekel: »Ai, aj, ti pa nisi varčna, dete moje; teh par minut se prav lahko peljeva z omnibusom.«

»Res je,« je odgovorila malo v zadregi. V tem trenutku je privozil mimo velik omnibus, ki so ga vleklji trije konji. Lebrument je zaklical:

»Hej, sprevodnik, sprevodnik!«

Voz se je ustavil; mladi notar je pomagal vanj svoji ženki in ji naglo rekel: »Ti le vstopi; jaz pa zlezem na streho, da pred zajutrukom pušim še cigareto.«

Ni več imela časa odgovoriti, kajti sprevodnik, ki jo je prijel za roko, da ji pomaga, jo je nalahko potegnil v voz, kjer je nekoliko vturjena sedla na klop.

Nepremično je obsedela med debelim gospodom in staro babo. Bilo je še več drugih ljudi v vozu: neki mesar, neka delavka, neki podčastnik, nek velik gospod z zlatimi očali in cilindrom, dve dami, prav visoki, kakor bi hotele reči: »Me se sicer peljeva z omnibusom, pa sva več, kot vi«, dve usmiljenki, neki krstonosec in neka mlada deklica. Mlada gospa je sedela nepremično in se vprašala sama pri sebi:

»Čemu ni vstopil z menoj?« in postala je žalostna. »Cigareto pa bi mi vendar lahko žrtvoval,« si je rekla.

Usmiljenki sta dali sprevodniku znamenje, voz se je ustavil, in izstopili sta.

Voz se je peljal dalje in znova ustavil. Vstopila je kuharica, debelega, rudečega obraza, brez sapa. Vsedla se je in postavila košaro na kolena. Po celem omnibusu je zadišalo po svežem mesu.

»Vendar je dalje, nego sem sodila,« si misli Jeanne. Krstonosec je izstopil in na njegovo mesto je sedel neki debelih. Kjer je bila mlada deklica, tja je sedel po-

nih preobratov, vemo že zdaj, kam Francija plove.

Take razmere bi nastale tudi pri nas, ako bi zavladala framašonsko-judovska klika. Uganjala bi v prid svojemu lastnemu žepu kulturno politiko, ljudstvo pa bi z zadnjo srago svoje krvi plačevalo za eksperimente takih kulturnih prizadevanj. Denar in last, ki jo je cerkev obračala ljudstvu, siromakom, bolnikom in ubogi, uka potrebnih mladini v prid, bi redil vednolačne liberalne advokate. Rajna Hribarjeva »Slovenija« je toplo priporočala francoski način zaplenjenja cerkvenega premoženja. Vedela je, zakaj. Čas je, da naše ljudstvo tako stranko, ki hoče pri nas uvesti francoske razmere, pohodi kakor strupenega gada.

Razmere v črni gori.
(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Cetinje, 7. januarja.

Zakaj takozvani liberalni listi na slovenskem jugu počenši od beigradskega »Dnevnega lista« pa do ljubljanskega »Slovenskega Naroda«, ki jugoslovansko solidarnost dan in noč oznanjajo, o Črnigori gromadijo dan na dan neresnico na neresnico, je skoro neumestno. Napadi na vladu bi bili umljivi, ali čisto izmišljene vesti so nekaj neumljivega. Tako n. pr. je »Slovenski Narod« nedavno iz nekega hrvaškega lista prepsal brzojavko; da so se zažgale hiše vsem opozicionalcem ter da ne sedijo v ječi samo oni, temveč tudi njihove žene. Stvar je docela izmišljena in v svet vržena le, da se knezu Nikoli škodi na ugledu, ki ga v cell izobraženi Evropi uživa. Ravno tisti dan, ko so liberalni listi poročali o »zapaljenih kućah črnogorskih opozicionalcev«, je v skupščini sam predsednik Labud Goinič napal vladu, zakaj pusti opozicionalce, da se z držnim smeškom na licih slobodno šetajo po ulicah. Tudi cetinjski metropolit Mitrofan Ban je vladu očital, da kaže proti zakonikom premalo odločnosti. Tu je vstal pisatelj Savo Vuletič, najznačilnejša osebnost v skupščini, pa opravičil honetno postopanje vlade, ki neče preganjati ljudi zaradi še nedognane soudeležbe pri zaroti. Imenovani listi pa si upajo črnogorski vladi podtikati grozovitosti a la Peters in Puttkammer v Afriki.

Sodnijska razprava proti zarotnikom se bo vršila začetkom marca meseca in sicer javno. Prisostvoval ji bo diplomatski zbor velepravstev v Cetinju in več poročevalcev inozemskih listov. O sodbi dobite točno poročilo...

Nekaj o knezu Nikoli! Nedavno je na ulici dejal svojim Črnogorcem, ki so mu prišli poljubiti junaško desnico, da je zdaj njegova prva skrb izgotoviti pristaniška dela v Baru in predor skozi Sutozman-planino, koder bo šla železnica od jadranskega morja proti Turčiji. Knez je, kakor znano, tudi pisatelj. Ravno te dni je dovršil povest iz srbske zgodovine »Despa«. To svoje največje delo v prozi je knez odstopil »Beogradskim Novinam«, kjer bo koncem t. m. začela izhajati v podlistku.

Kakor znano je umrl kneževič Stanislav. Boje se tudi za življenje brata mu Stevana. Izguba je velika. Prestolonaslednik Danilo nima otrok in tudi ni upanja, da bi jih imel, brat njegov Mirko pa ima samo enega sina, na kojem zdaj sloni obstoj dinastije.

Tedenski pregled.

Deželnozborske volitve. Pravico voliti v deželni zbor ima vsak, kdor je pri zadnji občinski volitvi volil v 1. ali 2. volilnem razredu, kjer so trije volivni razredi. Iz tretjega razreda pa ima deželnozborsko volilno pravico, kdor plača 8 K pravega direktnega davka. Mož ima volilno pravico brez ozira na to, ali plačuje

sam 8 K davka, ali pa kakor solastnik z ženo. Tako je odločila deželna vlada v Ljubljani. V bodočih volitvah za deželni zbor pade vsa odgovornost na mestne volivce, uradnike, trgovce in obrtnike. — Za ljubljansko okoličje je odbor »Kmečke zveze« postavil kandidatom gg. dr. Šusteršiča in Fr. Povšeta. »Kmečka zveza« za ribniški okraj je proglasila za kandidata v sodnih okrajih Kočevje, Ribnica, Lašče gg. Fr. Bartola, sodraškega župana in državnega poslanca Fr. Jakliča. — Kandidata liberalne stranke za Ljubljano sta dr. Tavčar in dr. Triller. Hribar se je kandidaturi odpovedal. — Politično društvo za radovljiški okraj je postavilo za kandidata g. Josipa Pogačnika, državnega poslanca. — Liberalni kandidat za okraj Idrija-Vipava je Kajetan Premrov vitez pl. Premierstein. Kandidata S. L. S. na Notranjskem sta dr. Ig. Žitnik in Drobnič. — Velepomemben shod so imeli na Vrhniki, kjer so ustanovili »Kmečko zvezo«. — Shodi so bili pretekli teden v Šmihelu na Notranjskem, v Št. Rupertu in v Idriji.

Po svetu. Narodno avtonomijo hočejo za poskušnjo vpeljati na Moravskem. Kronovina, v kateri prebiva okrog tri milijone prebivalcev in kjer divja boj neprenehoma med češkim in nemškim prebivalstvom, naj pokaže, kako bi se dalo to načelo izvesti za celo monarhijo.

Banu Rauchu v Zagrebu so priredili ob prihodu take demonstracije, da je ostala policija brez moči. Na Kolodvorskem trgu so ga sprejeli s kričanjem, žvižganjem, caherlinom, gnjilimi listi in s kamni. Podbanu v spodnjem mestu so razbili okna, na Markovem trgu je prišlo do krvavih spopadov. Raničen je bil neki uradnik.

Na Štajerskem vspešno nastopa na dobro obiskanih shodih kandidat Aloizij Tergrav. Shodi so se vršili na Loki pri Zidanem mostu, na Laškem in v Dolu. — Dr. Korošec je pa imel shod v Celju.

Na Koroškem je imela K. S. Z. prvi občni zbor, na katerem se je sprejelo narisikaj za nadaljno organizacijo.

Gospodarske vesti. V prijetni dolinici Smoletove hoste, par sto metrov od Žabje vasi, ki ima stik s Kandijo pri Novem mestu se nahaja nova parna opekarna, najmoderneje urejena. Kakor so se izkazali sedanji izdelki, se sme trditi, da jih ne prekaša nobena druga opekarna po kakovosti materiala. — Za vodovod v Kranju bo vlada plačala svoje prispevke v šestih in ne v dvajsetih letih, kakor je prvotno nameravala.

Osebnosti v družstvu. G. Janko Strgar, čebelar in trgovec s čebelami v Bitinjah pri Boh. Bistrici, je dobil za razstavljene čebele na mednarodni čebelarški razstavi v zvezi s potovalnim zborovanjem nemškega osrednjega društva ter nemških avstrijskih in ogrskih čebelarjev v Frankobrodu ob Meni na Nemškem troje srebrnih kolajn, ter troje krasno izdelanih častnih diplom. — Stavec umetnik g. Srečko Magolič je obhajal svojo 35-letnico.

V nižjavstrijški deželni odbor se kandidira na izpraznjeno Gessmanovo mesto kršč. soc. deželni in državni poslanec Slovenec prof. Sturm. — Ponesrečil je proš dr. Elbert. — Učitelj Anton Grmek in njegova žena učiteljica Antonija Grmek sta se preselila iz Sore v Komendo. Nova učiteljica g. I. Pianek in gđ. Ana Grebenc sta nastopila službo. — Več Slovencev je prišlo ob življenje v Monongahrudniku. — Na Trsteniku je umrl bivši sedmošolec kranjske gimnazije Anton Lombar. — V Rakovniškem bajerju so našli pod ledom po konci stoječe moško truplo.

Utopljenec je 53-letni Andrej Dežman iz Sp. Hrušice pri Ljubljani. — Umrl je deželni živinozdravnik g. Josip Wagner, star 67 let. — Župnijo Polhov Gradec je dobil č. g. župnik Ivan Čebašek na Trati. — Ivan Jocifa je bil imenovan za proviz. učitelja in vodjo na enorazredni šoli v Koprivniku. — Za suplentko na ljudski šoli v Starem trgu je imenovana gđ. Marija Turk. — Srebrno poroko je obhajal vratar ljubljanskega semenišča g. Jožef Valenčič. — Poročil se je sodni adjunkt v Trebnjem dr. Janko Polec z gđ. Marijo Lukanc pl. Savenburg. — Novo katoliško izobraževalno društvo se je ustanovilo v Rovtahn nad Logatcem, na Vrhniki in v Loškem potoku.

Raznoterosti. Nezavreto mleko, povzročitelj tifusa. V zadnjih dneh se pojavlja vedno več novih slučajev legarja na Dunaju. Samo v predzadnjem tednu je bilo 35 novih slučajev. Sedanji slučajji so, kakor so potrdili zdravniki, v zvezi z življenjem nezavretega mleka. — Uredništvo francoskega lista »Revue« je poslalo učenjakom, pisateljem in umetnikom vprašanje glede škode, ki jo naredi alkohol. Skoro brez izjeme so prišli odgovori, da alkohol škoduje umetniški moči tvorjenja ali delovanja. — Na Topolcu pri Ilirski Bistrici je krojaču Matiji Čeligoju pogorel svinjak. Mrtvega so našli na Rudnem pri Selcih starega očeta Simona Eržena. — List »Kamničan« je nehal izhajati. — Na Savi pri Litiji se je lepo popravila župna cerkev. Tudi nova šola je že v delu. — Stare znamke se bodo rabile še do 31. majnika 1908 in s 1. junijem 1908 bodo veljavne samo nove jubilejne znamke. — Legar v Javorju pod Ljubljano zahteva še vedno nove žrtve. — Razširjenje vodovodnega omrežja ljubljanskega vodovoda je vlada mestni občini dovolila. Poleg sedanje položje še eno glavno cev. — Šolo obiskuje v gorskih krajih v postolnskem in logaškem okraju zaradi mraza komaj polovico otrok. — Zalet je na Notranjskem in Dolenjskem priden pri ogledovanju sadnega drevja.

Volilno gibanje.
Liberalna stranka razkrinkana.

Jako zanimivo je študirati dušeslovne probleme liberalne stranke. Same osebe — načel nobenih. Kakor hitro je dr. Tavčar po Hribarjevi blamaži zlezel zopet h krmilu liberalne stranke, je »Narod« kar naenkrat pozabil na vse, kar je pred kratkim še pametno pisal in je začel peti zopet politično pesem konjička, ki zadaj piska. Če bi dr. Tavčar vedel, kako smešen je na stara leta filozof, ki se s takim instrumentom meša med otročaje! Pred nekaj tedni je pod vtiskom nekih pametnih razgovorov liberalen prvak napisal v »Narod« članek, v katerem je čisto po pravici narisal položaj, da vlada barona Becka nikakor neče opustiti kurialnega sistema za deželne zbore, ampak pripušča samo novo splošno kurijo. Zato da je edino mogoče zediniti se glede te nove kurije. To je bilo pametno, in če bi bila liberalna stranka ostala pri tej modrosti, bi bil že davno lahko mir in red na Kranjskem. Pa ne! Zdaj je vzel dr. Janez Tavčar v svoje debele roke konjička, ki zadaj piska, in tako strašno piha vanj, da si bo lica pretegnil: »Klerikalci petrificirajo anahronistične privilegije nemških veleposestnikov... Klerikalci so vrgli pod klop načelo splošne in enake volivne pravice... Nerazsodna klerikalna masa... zadaviti inteligenco... itd.« On piska,

a liberalni otročaji mu pomagajo in srajca jim gleda izza hlače. Tak prizor nam nudi sedanja liberalna politika.

Na to le kratek odgovor od naše strani: Ko bi se res vpeljala splošna in enaka volivna pravica, bi bili liberalci prvi, ki bi začeli vpiti proti njej, ker bi jim pobrala vse mandate po deželi in bi kmalu padla tudi Ljubljana, saj je že celo župan Hribar zadnjič prišel v ožjo volitev. Po deželi sploh pa ni mogoče tudi mestnih volivnih okrajev tako prikrojiti, da ne bi pri splošni in enaki volivni pravici uradništvo povsod izgubilo svoje odločujoče moči. Zato je pa smešno, kar zdaj trobi »Narod«. Mi smo prav srčno nezadovoljni z nepopolnostjo sedanje reformne predloge, a ker hočemo naprej, moramo korakati, dokler ne moremo leteti.

Popolnoma na laž postavljeno je pa dr. Tavčarjevo trobilo od graške »Tagespost«, ki piše o stališču liberalne stranke: »Kako neodkrita, kako razdejana in breznačelna je liberalna stranka, to se vidi iz njene programatične izjave do volivcev. V koaliciji z nemškimi deželnozborskimi poslanci je namreč slovenska liberalna stranka zastopala ravno ista načela glede volivne reforme, kakor Nemci, to se pravi: Liberalna stranka je tudi bila pripravljena, da glasuje za razširjenje volivne pravice po priklapljenju splošne volivne kurije, ako se varuje posest Nemcev in liberalcev. Različni so bili nazori samo glede števila mandatov, ki se naj dajo novi kuriji, ki bi brez dvoma pripadla klerikalcem.«

Ta izjava pobije z enim udarcem vse »Narodove« laži. Iz nje sledi brez dvoma vse, kar smo mi pisali. Približno posamezna dejstva:

1. Liberalci so v koaliciji z nemškimi poslanci prvi sklenili, da so na vsak način proti splošni in enaki volivni pravici, ki jo je zahtevala S. L. S.
2. Liberalci so v tej koaliciji iztuhtali to novo kurijo, ki jo zdaj pobijajo.
3. Liberalci so se izrekli za varovanje nemške posesti v deželnem zboru.
4. Liberalci so sklenili v koaliciji z Nemci, da se za vse večne čase petrificirajo privilegiji veleposestev.
5. Liberalci so se proglasili solidarne z Nemci glede varstva kurialnega sistema.
6. Liberalci so z Nemci sestavljali volilno reformo, po kateri bi kar moči zožili volilno pravico in izključili od nje mase slovenskega ljudstva.
7. Liberalci so bili še hujši nasprotniki demokratizacije kakor Nemci, kajti kuriji splošne in enake volivne pravice so Nemci hoteli privoščiti več mandatov kakor pa liberalci.
8. Liberalci so sploh porabili vsako sredstvo, da bi prepričali ali vsaj zavlekli vsako razširjenje volivne pravice.

To je pribito. Če »Narod« zdaj napiše cele kolone laži, mu to nič ne pomaga. Samo to nam taki članki razkrivajo, kako brezmejno lažnjiva je liberalna stranka, ki se upa vsak hip tajiti to, kar je ravnokar vpričo vsega sveta delala. Kazen za to ne izostane! Za vsako laž se bodo pokorili liberalni politiki. Za to bomo že poskrbeli!

Zaupniki kamniškega sodnega okraja so se v obilnem številu iz vseh občin — večinoma župani in odborniki — sešli v četrtek popoldne v »Kamniškem domu«. Predsedoval je župan Mejač, ki so mu zaupniki izrekli svoje hvaležno priznanje za njegovo deželnozborsko delo in obžalovali, da več neče prevzeti mandata. Soglasno so nato postavili za kandidata dr. Kreka. Predsednik »Kmečke zveze« Ben-

strežček, in tako se je slika vedno menjavala.

Neprijetno je bilo mladi gospi; rada bi jokala, pa ne vé čemu. Druge osebe izstopajo, zato pa druge zopet vstopajo. Omnibus se pelje vedno dalje, se vstavlja na postajališčih in se zopet premakne. »Kako daleč je to,« premišljuje Jeanne, »če le ni tam gori zaspal, nekaj dni sem se mi vidi nekoliko izmučen.« Počasi se izprazni voz, in ona ostane sama, čisto sama. Sprevodnik zavpije: »Vaugirard!« Ker se ona ne premakne, zakliče še enkrat: »Vaugirard!«

Ona ga pogleda in konečno razume, da je ta beseda njej namenjena, ker ni nikogar več v vozu. Mož reče v tretjič: »Vaugirard!«

Sedaj ga vpraša: »Kje smo?«

On ji odgovori osorno: »V Vaugirardu smo, saj sem Vam že dvajsetkrat povedal.«

»Je še daleč do bulvara?« ga vpraša.

»Do katerega bulvara?«

»I, do bulvara des Italiens!«

»Kedaj smo že mimo!«

»Ah, prosim Vas, povejte to mojemu možu.«

»Vašemu možu? Kje pa je?«

»Na strehi.«

»Na strehi? Tam že zdavnaj ni nobenega.«

»Pretreslo jo je:«

»Kaj? To ni mogoče. Saj je z menoj vstopil; pogledjte vendar, mora biti še tam.«

Sprevodnik je postal surov.

»Čemu neki? Pustite me pri miru; če Vam rečem, da ga ni več, ga ni!«

Solze so ji stopile v oči in vskliknila je: »Ah, gospod, motite se; veliko listnico je imel pod pazduho.«

Sprevodnik se je pričel rezati: »Veliko listnico? A, ta je izstopil že na Magdaleninem trgu.«

Voz se je ustavil, ona je izstopila in se nehote ozrla na omnibusovo streho. Bila je prazna.

Glasno je pričela jokati, čeprav so jo slišali ljudje. Ustavljali so se in jo gledali, kako je neprestano zdihovala: »Kaj bo z menoj?«

Stražnik je pristopil in jo vprašal: »Kaj pa je?«

Sprevodnik je smehljaje odgovoril:

»Ta dama je spotoma izgubila svojega moža.«

»Če drugega ni,« je menil oni in obrnil hrbet.

Nato je hodila po cestah, ne da bi pravzaprav vedela, kaj da dela. Kam naj gre? Kaj naj počne? Kaj se mu je pripetilo? Kaj je vzrok tej njegovi raztresenosti?

Dva franka je imela v žepu. Na koga naj se obrne? K sreči se je spomnila svojega bratranca Barrala, tajnika v mornarskem ministrstvu. Ravno za fujakarja je še imela in se peljala k njemu. Ravno ko je hotel v urad, ga je srečala. Tudi on je imel, kakor Lebrument, veliko listnico pod pazduho. Urno je skočila iz voza in vskliknila: »Henri!«

Presenečen je obstal in rekel: »Jeanne, Vi tukaj, čisto sama? Kaj delate tukaj? Odkod prihajate?«

Solznih oči je zajecjala: »Svojega moža sem izgubila.«

»Izgubila? Kje?«

»V omnibusu.«

»V omnibusu? Kako?«

Jokaje mu je pripovedovala svojo nesrečo. Vestno jo je poslušal in nato

vprašal: »Ali je bil danes zjutraj posebno razburjen?«

»Ne, nikakor.«

»Tako? Ali je imel dosti denarja pri sebi?«

»Da, mojo doto.«

»Kako? Vašo doto? Celo Vašo doto?«

»Da, celo mojo doto; hotel je plačati notarja Papillona.«

»Draga moja sestrčina, stvar je jasna. Vaš mož je že na poti v Belgijo.«

Še vedno ni razumela in jecljala: »Kaj pravite? ... Moj mož ...«

»Vaš mož Vam je ušel z Vašim denarjem.«

Kakor bi jo bila kap zadela, je obstala in vskliknila: »O, ta lopov, ta lopov!«

Jokaje je padla svojemu bratranču v roke.

Ker so se ljudje ustavljali na cesti, jo je rahlo potegnil seboj v hišo, jo peljal po stopnicah in rekel svoji postrežnici, ki je začudena odprla vrata: »Zofka, prinesite iz restavracije diner za dve osebi, jaz ne grem danes v ministrstvo.«

kovič je pojasnjeval razne potrebe kamniškega okraja.

Shod v Leskovcu pri Krškem.

V nedeljo, dne 12. t. m. popoldne vršil se je v bralni sobi izobraževanega društva shod, h kateremu so prišli od blizu in daleč zaupni možje fars Leskovec. Državni poslanec dr. Hočevar je v poljudnem, pol-drugo uro trajajočem govoru poročal o razmerah in delovanju državnega zbora v pretečenem zasedanju. Njegova izvajanja posebno o neopravičenih napadih socialnih demokratov na kmeta, češ, da je ta kriv sedanje draginje živili, in nagodbi z Ogrsko, so ljudi zelo zanimala. Enoglasno in z navdušenjem izrekli smo našo srčno zahvalo našem državnemu poslancu dr. Hočevarju za njegova pojasnila in ves njegov trud; obenem pa tudi vsem našim državnim poslancem, ki so v »Slovenskem klubu«. Govorilo se je tudi o bodočih deželnozborskih volitvah in o kandidatu za naše kmečke občine. Izvolil se je odsek treh mož, ki naj stopi v dogovor z zaupniki drugih krajev naše volivne skupine in z osrednjim volivnim odborom zaradi te kandidature, da bo pri volitvah popolno soglasje.

Kandidati Starčevičeve stranke

za Zagreb so: dr. Iso Kršnjavi, vsučiliški profesor, dr. Aleksander Horvat, odvetnik in Ivan Peršič, novinar in posestnik.

Za vinkovski volivni okraj na Hrvaškem je bila z velikim navdušenjem sprejeta kandidatura g. Luke Starčeviča. Starčevičanski kandidat za Veliko Gorico je Stefan Šalič, župnik v Vrblju. Kandidatura je bila sprejeta z velikim navdušenjem. — Nadaljni starčevičanski kandidati za Novi sad je monsg. dr. Nikolaj Veljačić.

Znanost in umetnost.

Liberalna banavzerija. V nižje-avstrijskem deželnem zboru vršila se je zanimiva debata dne 14. t. m. Pri obravnavanju deželnega proračuna vstal je nemški liberalci veleposestnik baron Freudenthal ter predlagal, naj se črta iz deželnega proračuna kredit za umetnost. Židovski liberalni list »Neue Freie Presse« sama poroča o njegovem govoru, da je ta liberalni »kulturni« človek govoril tako-le: »Smatram za svojo dolžnost, da storim vse, da postavka z 20.000 kronami za nakup umotvorov za »Moderno galerijo« izjema iz proračuna. (1). Pospeševanje moderne umetnosti ne spada k nalogam deželnega zbora.« Govornik ogorčeno napada moderno umetnost in pravi, da se dotični kredit nikdar ni docela porabil, poraba njegova je bila nepravna in nikoli se ne dá odobravati niti zagovarjati, da se denar davkoplačevalcev na ta način zapravlja (!). Stavi končno resolucijo, da se postavka 20.000 K za nabavo umetnin za »Moderno galerijo« sploh čisto črta. Temu banavzu iz liberalnega tabora, ki nima čuta za umetnost in lepoto, ki pa ne privoščijo najplemenitejšega vžitka ljudem, ki imajo smisel za umetnost in potrebo po nji, odgovarjal je krščanski socialci Biehlhovek ter ga docela pobil. Biehlhovek je dosegel, da se je liberalni kulturni unikum blamiral ter njegov stupidni predlog sramotno pogorel. Biehlhoveku se je pridružil tudi poročevalec krščanski socialist dr. Porzer. Krščansko-socialna stranka rešila je umetnost v nižjeavstrijskem deželnem zboru. V krščansko-socialni stranki dobilo je zaslonbo tudi gibanje vseh

avstrijskih umetnikov pod vodstvom dunajskega »Hagenbunda«, da poviša država proračun za umetnost od 350.000 K na 1.000.000 K. Krščansko-socialni državni poslanec prof. Sturm, rojen Slovenec, je glavna opora temu gibanju v državnem zboru. V očigled temu, koliko se po drugih državah stori za umetnost (n. pr. v Nemčiji), ki blaži in povzdiguje ljudsko dušo, je ta akcija potrebna, zlasti pa ker se je v zadnjih časih po celi Avstriji začelo živahno umetniško gibanje, katero je treba dvigniti, da ne usahne. Krščanski socialci pridobijo si tu lahko velikih kulturnih zaslug.

Tržne vesti.

18. januarja 1908.

Tržišča nam tudi v tem tednu niso prinesla obsežnejših izprememb, položaj je vedno enak. Izpremembe v cenah smo seveda imeli, ali danes dolji jutri zopet gori. Ako je danes primorana prodajati slabjša roka, pade cena za kako desetico, jutri pa pritisne mraz, snežena odeja ni zadostna, da bi branila mlado setev pred ostrejšim mrazom, pa dvignejo ceno na prejšnjo višino. Ta način je v rabi že dalj časa. Kupčija je jako neznatna, ker konsum kupuje le najnujnejše ponudbe, ki so pa tudi majhne.

Svetovni trg je postal v splošnem nekoliko jačji, eksport Zdrženih držav je še vedno veliki.

Moka. Kakor vlada na žitnem trgu neprijeten mir, tako je tudi kupčija z mlinškimi izdelki jako slaba. Konsum je padel, zaloge moke se v mlinih množe. Posebno fine vrste tiščijo mlinarje, tembolj ker je zaspal eksport. Budimpeštanski mlini delajo na to, da bi pridobili vse mlinarje za zopetno reduciranje obrata. Položaj je sledeč: lačen konsument, vedno večje zaloge moke, reduciranje obrata, nam pač dovolj jasno kaže, da je položaj nezdrav in ni vse v redu. Tega je kriva v največji meri spekulacija ogrskih judov, ki mislijo, da se avstrijski konsument da ravno tako odirati, kakor odirajo ogrskega poljedelca. Avstrijski konsum se pa uda le, kolikor ga primora največja potreba in tako odbija neopravičeno izkoriščanje od strani onostranske spekulacije. Ogrska je tirala cene na višino, kateri avstrijski trgi niso sledili in je nemška rž na Češkem prekoračila mejo.

Pšenično moko so začeli v večji meri ponujati prekupci. Ržena moka je v ceni izgubila do 3 krome na 100 kg.

Otrobi in klajna moka so brez zanimanja in se močno ponujata.

Zdaj je pa začela obiskovati prešice neprilakovana smrt in je začelo število čveteronogih konsumentov pojemati, zdaj bo seveda klaja ceneja. Ako rabiš, plačaj dragi.

Petrolej. Kakor smo poročali, so rafinerije dvignile ceno petroleja na tisto stopnjo, na kateri je bila za časa razpada kartela. Takrat se je napravila pretežna večina sklepov, in sicer z »besklavzulo«. Ta klavzula je seveda danes kolikor toliko brez vrednosti, ker so rafinerije primorane popustiti od sklepne cene le, ako je konkurenčni ofert nižji.

Nad takratno, oziroma današnjo dnevno ceno, pa je le malo sklepov. Da bi pa prišlo zopet do kartela rafinerij, te nimajo veliko upanja in se s to mislijo sedaj tudi resno ne pečajo.

Hmelj. Trg je postal miren, cene skoro neizpremenjene, dobre vrste vztrajajo, slabše pa se nagibajo kupcu.

Železo. Kakor poročajo nemška podjetja, je postal položaj zanje nekoliko boljši, ker je zanimanje nekoliko večje. Cene se še niso izpremenile. Torej masne dividende avstrijske družbe se ne bodo škrcile.

Živina (Dunaj): Dunajski trg nam najbolj jasno kaže, da je živinorejec primorani prignati živino na trg, če mu cene ugaajo ali ne. Posebno so zdaj prignale avstrijske de

žele veliko živine. Vsled mnoge živine je cena ponovno padla, in sicer pri volih za približno 2 do 4 krome.

Svinji se je prignalo veliko čez potrebo, kar je znatno pritisnilo na ceno. Mast je istakot padla v ceni, kar pritiska na trg z živim blagom. Cena je padla za približno 4 K, skoro 1800 svinj se ni prodalo.

Meso (Dunaj): Tendence mlačna. Govedina, srednje 90 h do 1 K 56 h, zadnje 1 K do 1 K 84 h, teletina 1 K 12 h do 1 K 80 h, svinjina 1 K 20 h do 1 K 60 h. Teleta 1 K do 1 K 36 h, ovce 80 h do 1 K 12 h, svinje 1 K 12 h do 1 K 28 h kilogram.

Denarni trg. Angleška banka je letos že dvakrat znižala obrestno mero, ki znaša zdaj 5 odstotkov. To je sicer še vedno visoka obrestna mera, vendar znači z ozirom na 7 odstotkov prejšnje olajšanje denarnega trga. Novo leto je prineslo na svetovnem trgu znižanje diskonta. Nemška državna banka je istakot šla za 1 odstotek nižje. Obrestna mera za menice znaša 6 1/2 odstotka, lombard 7 1/2 odstotka.

Švicarska nacionalna banka je znižala diskont na 5 odstotkov.

New York poroča ugodne. Cena denarja je začela padati, agio je izginil. Z izboljšanjem finančnega položaja pa je tudi železni trg pridobil prijaznejše lice.

† TOSKANSKI NADVOJVODA FERDINAND IV.

Sivolasi toskanski nadvojvoda Ferdinand IV. je obol el jeseni, a se mu je izboljšalo zdravstveno stanje. Vest o njegovi smrti je prišla zato nepričakovano. Umrli je v Solnogradu, kjer bivajo Habsburžani toskanske nadvojvodske rodbine, ki je vladala v Toskani. Poraz avstrijske armade leta 1859 pri Solferinu je povzročil, da se je odpovedal 62letni toskanski nadvojvoda Leopold II. prestolu 21. julija 1859. Sledil mu je 24letni nadvojvoda Ferdinand IV. A tudi novi nadvojvoda ni mogel obdržati Toskane. Revolucija je bila močnejša, kakor on, in zapustil je Toskano. Toskana je pripadla »združeni Italiji« kralju Viktorju Emanuelu, kar je ta naznanil po dekretu z dne 22. marca 1860. Nadvojvoda se je nastanil v Solnogradu, kjer je storil veliko dobrega za rečeve. Življenje sta mu grenila po svojih ekstravagantnih junaštvih znana Leopold Wölfling in pa Lujiza grofica Montignoso, sedanja gospa Toselli. — Včeraj so čitali tri maše v sobi, kjer je nadvojvoda umrl. Mrlica prepeljejo na Dunaj dne 21. t. m. zvečer. V kapucinsko raket Habsburžanov ga polože 23. t. m. popoldne. — Dvor žaluje za njim šestnajst dni. Zaradi njegove smrti so odpovedali dvorne soireje dne 20. t. m. na Dunaju in 1. februarja v Budimpešti. Tudi na 21. t. m. napovedani obisk velikega kneza Sergija Mihajloviča se odgodi. Rajni nadvojvoda ima obširna več milijonov kron vredna posestva v Italiji in posestvo Schlackenwert pri Karlovih varih z goro Wölfling in letovišče pri Lindavi. Rajnik je zadnji toskanski nadvojvoda. Glavar rodbine toskanskih Habsburžanov »secundi generis« je postal zdaj nadvojvoda Ferdinand, toskanski princ.

C. IN KR. ARMADA.

Artiljerija.

Ob dobavi novih topov izpremene imena »artiljerijskim« polkom in »oblegovalnim baterijam«. Korni artiljerijski polki dobe naslov: »Poljski havbični polki«, divizijski artiljerijski polki pa ime: »Poljski topniški polki«. Dosedanje oblegovalne čete dobe naslov: »Težka havbična divizija«. Mobilne oblegovalne čete, ki so imele do zdaj le kadre, dobe določeno število topov in moštva.

IRIDENTOVSKA POEZIJA GARIELE D'ANNUNZIEJEVA.

Ob priliki ponesrečene premijere »La Nave«, od Gariela d'Annunzio v Rimu, se

je vršil banket, kateremu je prisostvoval tudi framon, naučni minister Rava. D'Annunzio je spustil dolgo tirado, v kateri je namigaval na beneške ladje in neodrešeno morje Jadransko. — Neodrešeni mladeniči iz Pulja so d'Annunziju poslali zahvalno brzojavko, ker se v svoji drami spominja jadranskih pokrajin. — Kaj pravi na to signor Tittoni, ki se resno trudi za vzdržanje trozveze?

OGRSKA.

Vojaško vprašanje v ogrsko-hrvaškem državnem zboru. — Preosnova poslovnika.

Poročevalec o dovolitvi vojaških novincev za leto 1908., poslanec Moskovitz, naglašja, da so bile glede na armado v bramenem odseku izražene sledeče želje: ogrske rekrute naj kolikor mogoče nameščajo v ogrske polke, reši naj se vprašanje o honvedski artiljeriji, avanzirajo naj honvedni štabni častniki, dasi znajo edino le mažarski jezik in da naj se uveljavijo narodne aspiracije povsod. Rumunec Brediceanu predlaga, da naj predloži vlada predlogo o dveletni vojaški službi. Disident Bozoky zahteva, da naj vlada predlaga ustanovitev samostojne ogrske armade. O Ugronovih izvajanjih smo poročali med včerajšnjimi brzojavkami. Kmeti graja, ker je mornarica malone popolnoma avstrijska. Vlada naj skrbi, da dobi ogrstvo v mornarici stališče, ki mu gre. Lengyel pravi, da ima dežela pravico zahtevati mažarski poveljni jezik in mažarska armado. Armada je že postala popolno avstrijska. Sedanja delegacija je bolj odjenljiva, kakor je bila vsaka prejšnja. Takega glasovalnega stroja nima niti ruski car. Predsednik Lengyela ukori. Lengyel: Zandmarjalo v armadi ogrski element. Nikdar nimamo mažarskega vojnega ministra, nikdar ne ogrskega načelnika generalnega štaba. Celo Galgotzyja, ki je le po imenu Mažar, so vpokojili. Honvedni minister pl. Jekelfalussy zakliče: Ker je 75 let star. Lengyel: Med poveljniki armadnih zborov ni niti enega Ogra. Kak duh vlada v armadi, dokazuje dunajska »Armeezeitung«. Honvedni minister Jekelfalussy: »Častnikom je prepovedano pisati vanjo.« Končno pozivlja ministrskega predsednika, da naj se že zdaj izjavi o povišanju častniških plač in o vojaškem prezenčnem stanju. Prepričan je, da se dela na poslovnikovo preosnovo zato, da se izvede vojaško vprašanje. — Polonyi se ni udeležil posvetovanj o poslovnikovi izpremembi, češ, da se gre za dejstvo, ki je že izpeljano.

ŽENSKÉ NAPADLE ANGLEŠKEGA MINISTRskega PREDSEDNIKA.

Londonske emancipiranke so napadle 17. t. m. dopoldne med ministrskim svetom na londonskem Downing-Streetom palačo angleškega ministrskega predsednika. Pripeljale so se v izvoščekih, da bi jim policisti ne preprečili demonstracije. Ko je prišel finančni minister Asquith, so skočile nani, a jih je odrinila policija. Policija je odgnala demonstrantke. Pet so jih zaprli.

REVOLUCIJA NA HAJTIJU.

Na Hajtiju je nastala revolucija. Vodi jo Jean Juneau. Vstaši so zasedli Gonaves in Saint Marc ter prodirajo proti Portu du Prince.

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespud redehter!

Jejhata, če b uni vedl, kuku je unbert premilostliva gespa dohtar Taučarjuva pihala, ke saji Merkurjuci enkat čikat; sej na ta viža se še marsker drug in marskera druga učička. Zmeri tud enmo na rata, kar m u rad prtrdu tud sam gespud dohtar Taučar, ke sa ga tud leberalci pustl čikat, pa sa gespuda žepana nament nega vulil u držav zbor. Na ta viža kokr se je učičkala gespa dohtar Taučarjuva, se marsker učička kokr sm reku. Birt u Švajcerhaus, gespud Kenda, se je tud iz sojm rodbonam za enkat učičku. Ta nar preh je mislu, de uja rodlari kar frčal v negava uštarija in se tam trahteral, de u vesele; zdej se je pa pokazal, de na u šlu use tku gladku, kokr je gespud Kenda naprej prejavu, ke ta nar preh frčaja rodlari u drevesa, s razbijaja tam nusove in pulomja zube, pol šele ih prulečaja u negava uštarija, pa ne, de b se tam trahteral, ampak de im zaflikaja nusove. Tu je še dobr, de se glih zdej preh-pustam rodlari razbijaja nusove, ke pu štacunah tku kapital nusove predajaja in s ga

li je treba sam pumignt, pa ji przdigneja šlep in ga za no nosia. Merkurjuci pa nečja zastopt takeh špasu in prepesteja ta dinst raj Zgunarjem, ke sa že bl prvajen menestrontarskega dinst. Gespe dohtar Taučarju se tu čist šika, de se enkat mal planira, sej je že douh cajta iskala; zdej pa ma! Če b ona ulan Merkurjuce ubugala in jm šla na roka, letas b pa Merkurjuci gvišn no ubugal in šli u ta »Narodn dom« h nen veselie štafaža delat in špalir stat pu štengah, kedr b gespa pršemela. Tku je na svet.

Pa glih preveč se pa tud gespe dohtar Taučarju ni treba zavle tega grimat, če sa ja pustl Merkurjuci enkat čikat; sej na ta viža se še marsker drug in marskera druga učička. Zmeri tud enmo na rata, kar m u rad prtrdu tud sam gespud dohtar Taučar, ke sa ga tud leberalci pustl čikat, pa sa gespuda žepana nament nega vulil u držav zbor. Na ta viža kokr se je učičkala gespa dohtar Taučarjuva, se marsker učička kokr sm reku. Birt u Švajcerhaus, gespud Kenda, se je tud iz sojm rodbonam za enkat učičku. Ta nar preh je mislu, de uja rodlari kar frčal v negava uštarija in se tam trahteral, de u vesele; zdej se je pa pokazal, de na u šlu use tku gladku, kokr je gespud Kenda naprej prejavu, ke ta nar preh frčaja rodlari u drevesa, s razbijaja tam nusove in pulomja zube, pol šele ih prulečaja u negava uštarija, pa ne, de b se tam trahteral, ampak de im zaflikaja nusove. Tu je še dobr, de se glih zdej preh-pustam rodlari razbijaja nusove, ke pu štacunah tku kapital nusove predajaja in s ga

Kumi je en let naukul, se je pa platlc ubrnu in zdej se Merkurjuci smeajia premilostn gespe dohtar Taučarju. Tu ni špas! Gespe dohtar Taučarjuva je ževela v ajnpildng, da se usi Merkurjuci nen menestronti in de

usak lohka ze ene par krajeru zamejna; pr nahtereh nusoveh se pa že clu špegle zravn držaja, tku de se tud tistm rodlarim ni preveč za bat, ke se morja iz špeglam rodlat. Gespud Kenda se pa men bl smil, kokr tist, ke soje nusove pu drveseh vist pesteja, zatu ke prauja, de uja zdej Švajcerhaus pudrl in tamki špetau pustavl, zatu ke u zdej bl putrebn, kokr uštarija.

Kokr se iz tega vid, se je gespud Kenda precej dobr učičku; ampak konc ga mende use glih na bo, če prou pu lbiane brez nusou uki letu. Velik bl u škripch je, kokr se men zdi, Bolča Pepe, udkar s je tulk eneh titlu na glava nakopu. Mož je drgač še precej pr moč, ampak tak pa le ni rečl več, kokr je bliu tiste cajte, ke sa mu rekl ldje še »firšt von Kuhthal«. Cajti se bekslaja in zdej nima več tku trdneh plč, de b mogu use tu na h nost, kar sa mu najne ubesl. Dokler je mou sam smeti čez, je bla igrača; kokr je ratu še muzikderehtar, je že bl skp zlezu, al zdej, ke je ratu še kanalinženir ud Udmata, zdej ga u pa stisnel in če uja Udmatčani čakal, de jm uja gespud žepan in pa Bolču Pepe kanal uštimala, uja mogl že tulk cajta čakat, kokr morja čakat Trnoučani na must pr Upekarsk cest. Kua nuca Pepete, če zdej pred vulivam pu Udmat kanale šteditra, in kua nuca leberalcim, če zdej nia deželnem dvorce uja purihtavaja, use tu uja že druh pučas puštimal, de u prou.

Kedr se tkula kašne vulitve bližaja, sa usi ldje nekam drgačn, kokr pu navad. Use jm gre bl ajfrik izpud rok. Gespud žepan je tud začeu mesarjem nekl na prste gledat in jm

u »Mestmo dome« pridge delat; sam tu je hudiman, de maja mesari pr vulitvah tud soje štime, zatu se jm na sme preveč na kuri uku stopt, ampak ih sam mal pukamplat, no glih tulk, de na morja druh ldje, ke maja tud soje štime, gespude žepane naprej metat, de gre mesarjem na roka. Zatu se je pa gespud žepan tud prec putulažu, ke sa mu mesari puvedal, de je mesu zatu tku drah, ke ih pr štanteh pu jim zebe in pa ke krop na mestn klavnc ni vorkn. Kedr u mesarjem pu zim pr štanteh uroče, pu let pa mraz, tekat pa na uja mesa več štajgral; tku sa puvedal mesari gespude žepane in gespud žepan je tu na znajne uzeu in zdej uma lepu čakal, de se u mesarjem nhna vola izpounila, de uja na mestn klavnc krop purihtal in pa de jm u pu zim pr štanteh uroče, pu let pa mraz in Bosna u mela spet gmah.

Ja, gespud žepan se zastop, nej reče zdn kar č. Če b bliu gespud dohtar Taučar tku nafrigan, b mu na blu treba jt še u penzjon; ke je pa bl ofen nature, zatu se mu pa tku gudi, de še sam gespud Ouvedkar ni iz nim cefriden in de je unkat reku na rotuž glih ke sm jest stavu pred uratm: »Če b blu pu mojem, b jest nekol dohtar Taučarja za kandidata na predlagu, zatu ke mi ni simpatičen!« Gespudi Ouvedkarji je simpatičen samu gespud žepan, zatu ke gespuda Ouvedkarja lepu ud leta du leta gespud žepan uleče, nazadne ga pa pesti usak let lepu — čikat.

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

Shod našega tobačnega delavstva.

Ljubljana, 17. jan. 1908.

Danes zvečer se je vršil v hotelu »Union« shod, ki ga je sklicala naša tobačna organizacija. Letos se je pri izboljšanju plač le nekoliko izboljšalo stanje tobačnemu delavstvu. Glavno ravnateljstvo je pa izdalo tudi odgovor na prošnjo avstrijskega delavstva, ki ni nikakor povoljen. Naša organizacija je takoj pričela z delom, da poizve mnenje delavstva. Priredila je pet sestankov, na katerih so delavci in delavke obrazložili svoje stališče glede na izboljšanje plač in pa na stališče, ki ga zavzema ravnateljstvo tobačne režije.

Shod otvoril predsednik »Podpornega društva« tovariš Čatar, ki podeli besedo članici Brate, da poroča

o občnem zboru »Zveze avstrijskega krščanskega tobačnega delavstva«.

Občni zbor se je vršil dne 5. in 6. t. m. na Dunaju. Iz tajnikovega poročila posamezno, da se je ustanovilo leta 1907 pet novih krajevnih skupin in vstopilo na novo 1500 članov. Dohodki so znašali leta 1907 33.470 K 76 h, stroški pa 26.050 K 13 h. Podpor je dala zveza 16.260 K 24 h, premoženje pa znaša 11.236 K 56 h. Občni zbor je sklenil, da se poviša članarina od 20 na 24 h tedensko. Nemško Zvezino glasilo bo izhajalo od 1. februarja nadalje dvakrat mesečno. Uvedla se je tudi pogrebna podpora. Karenčna doba se je za nove člane raztegnila na eno leto.

Ravnateljstvo tobačne režije in delavstvo.

O tej točki govori članica Terezija Bučar, ki predlaga:

Glede na zadnje izboljšanje delavskih plač, kakor tudi glede na odgovor na spomenico delavstvu c. kr. tobačnih tvornic ad G. D. št. 29.115 ex 1907, je sklenilo ljubljansko tobačno delavstvo, organizirano v »Podpornem društvu delavstva c. kr. tobačne tvornice« v Ljubljani in krajevna skupina ljubljanskega avstrijskega krščanskega tobačnega delavstva, da vložijo pristojnim oblastim sledečo prošnjo:

I. Zadnje izboljšanje plač ni zadovoljilo tobačnega delavstva. V primeri s sedanjim vedno večjo draginjo je prenizko. Sorazmerno z vedno večjo draginjo je od leta 1899 do leta 1908 za izboljšanje plač tobačnemu delavstvu uporabljena vsota 7-5 milijonov kron nizka, ker pride na vsako leto le povprečno 750.000 kron. Malo letno izboljšanje posamezniku ne pomaga veliko. Neti le nezadovoljnost. Nujno je potrebno, da se uredi plače tobačnemu delavstvu tako, kakor to zahteva naš moderni čas. Zato prosimo: a) Po enoletnem provizoričnem službovanju naj se vse tobačno delavstvo nastavi trajno s stalno tedensko plačo, ki ne sme biti manjša, kakor jo je ob času uvedbe imel dotični delavec, oziroma delavka. S to regulacijo je v zvezi odprava sedanjega kontraktnega dela, ki ni v nikakem soglasju več z zahtevami naše moderne socialne dobe. Pri uvedbi trajne tedenske plače bi se seveda moralo določiti minimalno delo v taki višini, da jo lahko izdela vsak delavec, oziroma delavka; b) stopnje vaje naj se redno izboljšavajo plače po službenih letih, in sicer naj napreduje v plači vsak delavec in delavka po treh letih.

II. Ob zadnji ureditvi penzij tobačnemu delavstvu se je naglašalo, da je ta regulacija začasna. Prosimo, da se naj provizije tobačnemu delavstvu nujno definitivno uredi. Definitivna ureditev provizij (pokojnin) tobačnemu delavstvu naj se izvede po sledečih načelih: a) Pokojnine naj se določijo po petletnem službovanju z 20 odstotki, po desetletnem pa s 40 odstotki temeljne plače; b) vsako nadaljine leto naj se zviša pokojnina za dva odstotka; c) v penzijo naj se splošno vstejejo pri delavcih vojaška leta; d) primerne pokojnine naj dobe tudi vdove in sirote tobačnega delavstva, v ozirapolnih slučajih tudi stariši in vdovci tobačnega delavstva; e) odpraviti naj se, dokler se ne izvede naprošena reforma, zadnji dve penzijski kategoriji. — Taka regulacija plač in provizij je nujno potrebna. Tobakemu erarju bi ne nakladala neznosnih bremen. Za regulacijo dobi tobačni erar lahko sredstev pri svojih dohodkih. Zvišajo naj se primerno cene dražjim tobačnim izdelkom, tako, da ne bodo prizadeti ubožnejši ljudski sloji. Po uvedbi raznih strojev se je itak fabrikacija pocenila.

III. Delavstvo ponovno prosi, da naj dobi znižane vožne cene po železnicah.

IV. Ponavljamo svojo prošnjo, da naj dobi delavstvo premog po režijskih cenah. Če to dobe železničarji, delavstvo po tvornicah zasebnih podjetnikov, naj se ne loči c. kr. tobačno delavstvo.

V. Zdravila imej delavstvo pravico dobivati po prosti izvolitvi lekarne.

VI. Glede na tvorniško kuhinjo ponovno prosimo, da se naj uredi tako, da se bo dobila v njej tudi prikuha.

VII. Delavstvo prosi, da naj se odškoduje za praznike kakor tudi za štiri v letu običajne proste popoldneve kakor tudi glede na prosti čas ob rojstnem dnevu in ob godu Njegovoga Veličanstva. Ob navedenih dneh naj se mu izplača polna plača.

VIII. Sobotno prosto popoldne delavstvo želi. Z vso odločnostjo pa odklanja, da bi moralo za prosto sobotno popoldne dalje časa delati ob drugih dneh.

IX. Predno se uvede trajna in pravična regulacija plač, kakor jo prosimo v točki I., smo pa prisiljeni, da že z ozirom na vedno večjo draginjo prosimo za ponovno izboljšanje plač. S sedanjim izboljšanjem ni niti mogoče, da se pokrijejo višji stroški za podraženi premog. Draže so pa trajno in vedno živila ter druge potrebščine, kakor n. pr. pe-

rilo, obleka, obutev, stanovanja. Od ust si mora odtrgati delavstvo, da se ne zadolži. Razumemo, da se zato zniža delozmožnost tobačnega delavstva le v škodo tobačni režiji. Pri izdelovanju smodk so zaostale viklerice nasproti špinarcem. Izdelovalkam »nu« naj se dovoli višje zboljšanje, da ne bo prevelik razloček med obema kategorijama. Delavke pri zavijanju smodk in svalčic prosijo, naj se premeste v tedensko plačo v kategorijo prjemalk. Odgovornost je velika in zato umestno, da se uvrste v navedeno kategorijo. Maksimum dela naj se zniža v cigaretni skladiščnici vsaj na 45.000. V skladiščnici (Verpackung) smodk naj se uredi plače delavkam, ki kolkujejo blago, tako, da ne bo treba delati zanje drugim delavkam. Nadalje se prosi i tu za izboljšanje. Riplerce se upravičeno pritožujejo, ker so bile pri sedanjem izboljšanju prezrte. Pri premeščenju na boljša mesta naj se gleda na to, da se izjednačijo plače, a ne na škodo posameznim skupinam. Premalo se ozira zadnja leta na delavke za izdelovanje cigaret. Tedenski zaslužek posamezne delavke znaša 12 do 14 kron, kar je odločno premalo v sedanjih tvorniških razmerah. Aufstekarce so dobile izboljšano pri Princesas cigt zgolj 6 vin. tedensko. Razume se, da so zato zelo razburjene, ker imajo relativno najtežavnejše in najbolj nezdravo delo, tako da so po velikih naporih že popolnoma izmozgane. Zato prosijo, da se jim ne izboljša zgolj znatno plača, marveč da naj se jim zniža tudi delo. Delavke pri Princesas delajo že vse 20 do 30 let in še več časa, zato so še bolj užaljene. Delo naj se zniža, ker se ne dá primerjati z drugim delom v cigt oddelku. Prosi se, da naj se zniža delo vsem aufstekarcam na dan vsaj za 500 komadov. Upravičeno naglašajo prejemalke, da se premalo ozira na njihovo stanje. Ne da bi imela stalno mesto, opravlja marsikatera prejemalka svojo službo več let, a ko postane stalna (bestimmt), mora čakati na tedensko plačo še pet let. Z ozirom na to se prosi: a) da se vstejejo prejemalki vsa službena leta in b) da se uvrste vse prejemalke v tedensko plačo; c) tedenska plača naj se določi prejemalkam v oni višini, ki jo imajo prejemalke v dunajski c. kr. otakrinški tobačni tvornici. — Glede na moško delavstvo naglašamo, da se je odločno premalo izboljšalo osobito v skladiščnici (Verpackung), pri »Gedinglohn«, pri cigaretnih strojih v rezilnici. Občutno nizko je izboljšanje pri substitutih, ki morajo prijeti za vsako delo. Delavstvo v gedingu naj se stabilizira, ako izvršuje na dan plačano delo. So slučaji, da so pri premeščitvi zaslužili delavci mesečno 11 kron manj. Če preneha delo na geding in je delavec premeščen v dnevno plačo, naj obdrži tudi višino prejšnje plače. Delo pri geding naj bo neomejeno. Pri večjem delu naj se ne pritegne takoj nova pomočna moč. Pri premeščenjih naj se ozira pred vsem na službeno dobo. Prosimo, da naj se ozira pri izboljšanju delavstva, ki ima že tedenske plače, bolj na službeno dobo prizadetih delavcev, kakor dozdaj. Letos je jubilejno leto Nj. Veličanstva cesarja. C. kr. tobačno delavstvo se je bo z veseljem spominjalo, ako se mu dovolijo osobito glavne prošnje glede na regulacijo plač in na regulacijo provizij, ki smo jih označili sub I. in sub II. naše prošnje.

X. Prejemalke so upravičeno ogorčene. Prosile so že v lanskim spomenici, naj se odpravi čakanje petih let za tedensko plačo. Te dni se je pa pripetilo, da služi neka prejemalka že pet let kot prejemalka, a mora čakati še celih enajst mesecev ali pa še dalje časa, predno jo uvrste v ono kategorijo, kateri pripada. Protestiramo proti krivici in postopanju s stariimi delavkami.

XI. Ob jubilejnem letu prosimo, da se naj milostno vstejejo v penzijo vsa službena leta tudi onim delavkam, ki so nekaj časa zapustile tvornico, a so se zopet povrnila vanjo.

Shod odobri prošnjo in sklene, da se vložijo peticija v smislu predloga državnemu zboru, kakor tudi načelniku »Slovenskega kluba«, dr. Šusteršiču, načelniku svobodne zveze krščanskih delavskih državnih poslancev Leopoldu Kunschagu, zvezi avstrijskega krščanskega tobačnega delavstva, ravnateljstvu tobačne režije in finančnemu ministru. Krajevni skupini se naroči, da izposluje pri centrali, da se zavzame za našo spomenico.

Ker je kljub obširnim predpoizvedbam mogoče, da se je prezrla kaka delavska zahteva, se pooblasti odbor, da sme še kaj dostaviti spomenici.

Predsednik podeli besedo deželnemu in državnemu poslancu dr. Kreku.

Dr. Krekov govor.

Dr. Krek naglašja, da naj vse svoje potrebe in zahteve izraža delavstvo po svojem društvu. Kdor dela tu za društvo, dela za svoj stan in ne za stranko. Potrebno je, da zadobi društvo tako moč, da bo moral biti vsaka delavka in vsak delavec član društva. Vaša dolžnost je, da se vprašate, če ste storili svojo dolžnost društvu z agitacijo za društvo.

Potrebno je branje časopisov. Kdor hoče, da pride naprej, mora brati časopise. Delavstvo tobačne tovarne bi moralo voditi vse ljubljansko delavstvo. Vaša organizacija je dvignila ljubljansko delavstvo, ki prireja danes veselice v Unionu. Z vašim krščansko socialnim mišljenjem bi prepojili lahko vse delavstvo ljubljansko. Misliti in skrbeti se mora tudi za drugo delavstvo. Duh delavstva ljubljanske tobačne tovarne bi moral biti tudi duh vsega ljubljanskega delavstva. Če bi se vzbudil vaš duh med drugim delavstvom, bi bilo to v velikansko korist.

V tobačni tovarni so v pretežni večini delavke, ki znajo rekel bi vse. Javnega agitatoričnega dela je premalo. Gremo nasproti časom, ko butnejo vprašanja o splošni ženski

volivni pravici vun. Duh samostojnosti bi imel rad med vami...

Končno pravi: Vaše upravičene zahteve bomo vedno zastopali. Večjo moč, kakor poslanci, ima pa delavstvo, ako se drži svoje organizacije. Ako nima poslanec za seboj ozadja, ni nič. Za delavske zahteve ne zadostuje volja poslancev, marveč edinstvo delavstva. Naj bi ta duh bil tako močan, da bi segel vun iz tovarne v ljubljansko mesto in kranjsko deželo. (Živahno odobravanje.)

Predsednik podeli nato besedo državnemu poslancu dr. Korošcu. Burno odobravanje.

Dr. Korošec.

Nam vsem poslancem v »Slovenskem klubu« se gre, da delamo za korist ljudstva. Med slovenskimi poslanci imam dolžnost, da zastopam v proračunskem odseku tudi delavske koristi. Posrečilo se mi je, da sem prišel z delavskimi voditelji v zvezo. V proračunskem odseku hočem zagovarjati Vaše zahteve. (Pritrjevanje.) Glavno pozornost se mora obračati na to, da dovolj za življenje zaslužite in da ste dovolj preskrbljeni za starost in onemoglost. Obetam, da bom skrbel v proračunskem odseku za vaše zahteve. Prosim, da mi vaše želje sporočate po vaših društvenih odborih. Nastopati morate odločno. Socialni demokratije v Mariboru ne puste delati nobenega, da dela, ako nima od društva legitimacije. Obeta, da hoče zastopati koristi tobačnega delavstva. (Živahno ploskanje.)

Nato govori državni poslanec

Gostinčar

Priporoča, da naj se delavstvo oklene organizacije. Naglašja, da hoče storiti za tobačno delavstvo, a posamezniki naj se nanj obračajo po društvu. Na Dunaju sem predlagal pri zborovanju »Zveze«, da naj bi se pripisalo ob 60letnici tobačnemu delavstvu pet let pri provizijah. Naglašam, da je to stvar izprožilo vaše društvo. (Živahno ploskanje.)

Po Gostinčarju govori še dr. Krek in predsednik tovariš Čatar. Ob vihranem odobravanju se sklene lepo uspešno zborovanje, na katerem so bili navzoči štirje državni poslanci »Slovenskega kluba«: Demšar, Gostinčar, dr. Korošec in dr. Krek.

Idrijske novice.

i Nekaj epizod iz zadnjega javnega shoda. Kristan trdi, da so socialnodemokratski državni poslanci dosegli podržavljenje idrijske realke. Dekan Arko mu odgovori: Kako, da so vaši poslanci tako mogočni postali, da njih vpliv sega celo do Idrije? In ni dolgo, kar ste v svojem listu »Napreju« tožili, da so v zbornici osamljeni, da nobeden ne mara za nje? Kristan zavpije: Kedar je to »Naprej« pisal, pokažite mi številko! Vi lažete, vi ste lažnik, jaz bi bil pač neumen, da bi kaj takega pisal. Sodrug! Povejte vi, kedar ste kaj takega brali v našem listu! Dvesto grl odgovori: Nikoli ne, dekan laže! Ker g. dekan ni imel pri sebi dotične številke, pač pa je omenjal, da nekako pred dvema mesecema je to bilo v »Napreju«, in so se celo nekateri časniki norčevali, da je Kristan preveč na glas resnico govoril, naj sledi tu dobesedno ona notica. Nahaja se v »Napreju« z dne 18. oktobra 1907 na šesti strani pod točko: »Zmes«: »Državni zbor na Dunaju se je 16. oktobra t. l. sešel. Kako bo deloval — to je vprašanje, ki ni lahko rešiti. Eno je gotovo: vse stranke so se zvezale proti socialnim demokratom, ki imajo edini dobro voljo storiti kaj poštenega za delavstvo.« Tu je pač dovolj jasno povedano, koliko vpliva imajo v zbornici, saj »Naprej« sam mlo potoži, da so se vse stranke zvezale proti socialnodemokratskim poslancem. Da bode Kristan očitno zatajil svoje pisanje, nas ni presenetilo, a da bodo rudarji tako zatajili resnico, tega še nismo pričakovali.

i Kako se kupčije sklepajo. Kristan od kraja noče nič slišati, da bi bil prosil naročila od centralnega tečaja na Dunaju. Ko mu pa gospod dekan pove, da je strokovni učitelj Vogelink bil pri njem in je takrat naročilo za 10.000 K se oddalo, si misli: Nemara je le kedo ga videl pri meni, treba torej stvar zasukati. Odreza se je: »Res je prišel Vogelink v našo prodajalno, in ko sem ga zagledal, sem vstal, pomolil mu roko v pozdrav in vzkliknil: O Vogelink! kako je kaj, vidim, da se debelisi, tudi jaz se redim. Dobro se nama godi! Stisnila sva si roke in razšla. — Kaj ne, originalen način, kako se kupčije sklepajo! Njegovim ljudem je bilo to po godu, zadovoljno so se nasmejnili ter mislili: No, naš Kristan jo pogodi, on ni nikoli v zadregi. Kdor zna, pa zna.

i Srebrno poroko je obhajal ta teden jamski paznik Frančišek Vončina. Poročil se je 15. januarja 1883 v Idriji s Frančiško rojeno Kosmaki. Da bi bilo srečno do zlate poroke!

i Petje pri socialnih demokratih. Velik haló je bil, ko je Kristan prišel v Idrijo. Sam se je hvalil, da bode v nekaj mesecih naučil svoje ljudi nemški jezik, »njegova« pa bo v petju tako izurila sodruga, da bodo kmalu nadkrilovali obe druge stranke v Idriji. Nemški pouk je Kristan kmalu opustil; iz kakega vzroka, ni znano, ako je ona imela več vstrajnosti pri petju, ne vemo. A resnici na ljubo moramo povedati, da se je svojim enkrat producirala na pokopališču s svojim zborom. A potrpljenja je tudi njej zmanjkalo. Dobili so novega učitelja za petje, dobili brezplačno instrument, dobili tudi obširen prostor v telovadnici za pevske vaje. Pohvalili so svoje izvežbane pevske moči učitelju in ta ves v ognju, da je dobil tako izboren material, je začel kar s težko koračnico pevske vaje. Note se razdele, harmonij zabuč, človeški glasovi pritisejo in ne malo je učitelj iznenaden nad uspehom. Pogleda tega pevca, opazuje dru-

gega, posluša glasove, a potolaži se: Se me še boje, so morda kaj preplašeni, ko se me privadijo, bode boljše. Drugo uro bo vse drugače. A pri drugi skušnji vidi, da je enako kakor pri prvi, zato kar ustavi svoje delovanje, ker ni pričakoval takega uspeha. Prigovarjali so drugemu, naj on prevzame. Menda tudi obljubi, ako poizve, s kakimi močmi bo imel opraviti, odpove. Razpišejo v »Napreju«, da se išče učitelj petja, a nobeden se ne oglasi. Potrtga srca in težkih korakov se napoti predsednik v grad zahvalit se za prostore in harmonij, katerega so rabili za dve pevski skušnji. To je bilo hudo in celo nadsvetnik je opomnil, a je vedel, da bode do tega prišlo, ker Kristan ni Arko. Kedo je to kregil? Nobeden drugi, kakor dekan. On kar dene klub na glavo, pa hajd k tistemu, ki lahko zabrani učitelju podučevati petje pri socialnih demokratih. In ta dekan posojuje celo instrumente, katere je kupil iz svojega za Čitalnico in daje svoje note celo naprednjakom na razpolago, le socialnim demokratom pa ne privošč, da bi kaj napredovali. Res on zasluži, da se ga prime na javnem shodu, saj sodrugi bodo vse potrdili, kar jim njih voditelj zaukažejo.

i Zakaj še ni g. Š. prevzel petja pri socialnih demokratih. Bilo je pač predrzno od Kristana nagovarjati g. Š. v to svrhu. Ali je že pozabil, kako je on svoje komandiral, da so razgrajali pri podoknici gospe tašče? Tullil in vpilil so: proč s klerikalci in sramotili gospo, ki jim ni nič hudega storila. Sedaj naj pa zet poučuje privatno iste, ki so takrat blatili blago gospo!

i S telegramom se je bahal Kristan, da je oddala njegova zadruga vse čipke centralnemu čipkarskemu tečaju na Dunaju. Prav veseli smo bili, je zatrdil, da smo oddali prav dobro zalogo, katero nismo mogli razpečati in nam je kot mrtev kapital ležala doma. To je bilo začetkom decembra in isti mesec so dobili od istega centralnega tečaja naročila za 10.000 kron. Tedaj se jim je delo skrajno olajšalo in skrb, kaj bo z izgotovljenim blagom, odvezla. In slišali smo, da je isti mesec zadruga izboljšala plačo za 20 kron na mesec odpraviteljci. Naše čipkarice dobe isto naročilo, izročje izdelano učiteljicam na naši strokovni šoli in dobe takoj izplačano. To delo opravljajo zastoj, ker so za to nastavljeni; socialni demokratji pa morajo posebej plačevati in zviševati takrat nagrado, kadar je manj dela in nič skrbi, kam se bode blago prodalo. No, če tožijo, da imajo malo zaslužka, naj le pogledajo, kam se deva plačilo in zakaj dobe manj njih čipkarice. Pa jih najbrž ne bo zmordilo.

i Učiteljice za Galicijo. Ta teden je zapustilo pet izbornih čipkaric Idrijo, in se podalo čez Dunaj v Galicijo, da bodo tam vodile čipkarske šole. Par tednov bodo imele na Dunaju praktičen pouk, potem bodo pa samostojno prevzele nove šole, katere so bogati Judje za revne sbrate v Galiciji ustanovili. Idrijske čipke gredo bolj v denar kakor češke, zato so se obrnili raje na daljino Kranjsko, kakor na bližnjo Češko. Pač častno izpričevalo za naše čipkarsko šolo, da tako daleč oddaja svoje moči! Ako se obnesejo nove šole, bode v kratkem šlo še pet novih učiteljic iz Idrije v Galicijo.

i Kako se je delalo pri volitvah za osebno dohodnino, navedimo tale slučaj: Ker se je vedelo, da župnik ne bo volil na liberalno stran, dostavili so mu volilno listino in poverilo šele 30. decembra, a volitev je bila dopoldne 28. decembra — toraj dva dni po volitvi. In vendar je občina mala in drugi opraviljenci, od katerih se je pričakovalo, da ali ne bodo volili, ali pa oddali svoj glas liberalnemu kandidatu, so v isti županiji dobili dostavljeno pravočasno ali vsaj par dni pred volitvijo. Takih sredstev se nekatera gospoda poslužuje, da bi se še na vrhu obdržala. Slabo znamenje za stranko!

Torpedni napad pri brionskih otokih

Manever na morju, ki se je vršil dne 15. t. m., ob priliki informativnega potovanja avstro-ogrskih delegatov, se je končal z nočnim torpednim napadom. O tem smo dobili sledeče zanimivo poročilo:

Že današnja popoldanska pomorska bitka je vzbudila pri gledalcih največje zanimanje. Današnji napad torpedov na združene bojne ladje in križarice pa je naravnost uspel nad vse pričakovanje. Po popoldanski bitki so se združile eskadre in rezervne eskadre ter plovile v koloni proti Pulju.

Ko je nastopila tema, so se vse luči na krovih pogasile in pokrile. Na krovu je bilo vse tema, le pri brzostrelnih topovih so žarele električne žarnice, majhne kot kresnice, a zadosti velike, da se je lahko merilo s topovi. Mornarji so v temi z vso gotovostjo opravljali službo. Nehote je vsakdo govoril šepetaje. Od leve strani so se prikazali prvi žarki vzhajajočega meseca in na daleč in široko ni bilo videti drugega kot temnosive morske valove, ladjo pred nami in sence ostalih oklopnih, ki so plovile tiho v določeni smeri.

Proti 6. uri se je naenkrat zasvetil na poveljniki ladji projektor. V naslednjem trenutku so se zasvetili projektorji na vseh ostalih ladjah. Velikanski žarki so začeli razsvetljevati in preiskovati morje. Obenem so začeli pokati brzostrelni topo-

vi. V svetlem siju projektorjev se je prikazal kot kaka pošastna ladja lomilec torpednih čolnov. Rdeča raketa je naznanila, da je ujel torpedni čoln.

Sedaj pa so se začeli pravi pekleni trenutki. Raz vseh ladij združene eskadre so švigali po širnem morju žarki projektorjev ter iskali smrtne sovražnike oklopnic, hitre torpedne čolne. Ti so se prikazovali sedaj ob desnem, sedaj zopet ob našem levem boku. V zrak pa so švigale rdeče rakete kot signali in svetlobne krogle, ki naj bi izdale sovražnika. Vmes je bilo čuti ostri pok topov z malim kalibrom, gromčiji glas velikih topov, zraven pa so žvižgali markirani torpedni streli.

V dveh oddelkih so napadli lomilci in torpedni čolni levo in desno divizijo našega brodovja. Toda ta napad se je zdel malo uspešen. Kdo tudi more odločiti v miru, ko se ne proži ostrih torpedov in strelcov? Vedno na novo so se ponavljali napadi. Skoro se je zdelo, kot da bi se eden izmed torpednih čolnov skrival pred iskajočimi projektorji, in da bi lahko imel uspeh.

Komaj pol ure je preteklo in boj se je končal. Bil je to boj, v katerem se je predstavljala moderna uničevalna taktika, ki privede zmaganca do katastrofe. Zanimalo bo marsikoga, ako povemo, da se je pri teh vajah 15. t. m. izstrelilo 1596 strelcov. 540 strelcov je bilo iz 24- in 19-centimeter-skih topov med bitko pri Rovinju, ostali strelci pa so bili iz brzostrelnih topov pri torpednem napadu. Po končanem boju je odplulo vse brodovje v pulisko luko.

BAN RAUCH.

Registriramo objektivno časniške glasove, ker je definitivna sodba spriču zamotane hrvaške politike za zdaj še težavna.

»Agramer Tagblatt« se program bana Raucha, ki ga je 16. t. m. razložil, ne dopade. Sicer hoče ban ostati strogo na nagodbenem temelju in celo obljublja revizijo in razširjenje tega zakona, toda njegovo stališče je ogradeno bližje kot hrvaškemu. Prvič je ban svoj program razložil uradništvu deželne vlade in ne politikom. Drugič ban ni hotel jasno razložiti, kako umeva »državno enoto« med Hrvaško in Ogrsko. Kar se pa tiče jezikovnega spora pri železniški pragmatiki, smatra ban to vprašanje za sporno, dočim Hrvati tu ne poznajo nobene dvomnosti.

»Hrvatstvo«, glasilo krščanskih socialcev, meni o banovem programu, da je njega najslabša stran pač stališče glede na železniško pragmatiko. Za svojo misel ne bo pridobil nobene stranke. Dobre so točke o finančni reviziji nagodbe, avtonomiji in gospodarskih reformah. Toda izgleda, kakor da bi Rauch hotel s temi koncesijami Hrvate pridobiti za ogrsko stališče.

»Pokret« radikalno parafrizira in smeši Rauchov program, najbolj pa ga veselijo demonstracije pri sprejemu. Zaletava se v »Hrvatstvo«, ker je obsojala njihov pobalinski značaj in v »Hrvatsko Pravo«, ki demonstracijam ni posvetilo uvodnega članka. Sicer se pa hrvaške stranke zopet medseboj pridno prepirajo, tako n. pr. dva glasila, kojih stranki sedite skupaj v koaliciji.

»Hrvatsko Pravo« o banovem programu piše zelo trezno in mirno. Proti programu je zato, ker so Starčevićanci načelno proti nagodbi z Ogrsko.

»Hrvatska«, glasilo stranke prava, najbolj protestira proti onemu odstavku programa, kjer ban naglašja, da bi »nemilosrdno strog proti tendencijama, koje bi možda bile obračene proti našoj prejšnjoj dinastiji.« To očitanje ves hrvatski narod od sebe odvrača.

Podban Czernkovich je dal zagrebško policijo pomnožiti za 100 mož. Dejal je, da upa vlada dobiti v volivnem boju veliko pristašev, zlasti v Slavoniji. — »Magyarorszag«, »Magyar Hirlap«, »A Nap«, in »Magyar Allam« Hrvatom žugajo z železno pestjo. »Pesti Hirlap« obeta Hrvatom kraljevskega komisarja, edino »Pester Lloyd« piše zmerno. — Podban Czernkovich je sprejel uradnike svojega resorta. Razvijal je program v smislu banovega. Skrbel bo za delavstvo, pospeševal avtonomijo občin in pravično nebirokratsko upravo. Naučni šef Mixich je obljubil izboljšati gmetni položaj duhovščine ter izdatno podpirati slovo in umetnost. — V banovo palačo je generalni vikar dr. Krapac priporočal banu skrb za cerkev. V imenu Srbov je pozdravil bana župnik Pavlovič, v imenu protestantov pastor Bayer, za orožnike podpolkovnik Quinz, za septemviralni zbor sodnik Florschütz, za banalni svet dr. Mažuranič, ki je dejal, da umazani valovi strankarskih strasti ne bodo onesčitili templja sodnikov, nadalje so se banu predstavili višji državni pravdnik dr. Vančes, v imenu mesta svetnik Katkič, rektor vseučilišča dr. Maurovič, ki je banu priporočil knjižnico, osnivanje medicinske fakultete in razširitev poslopja, ravnatelj Disković v imenu srednješolskih profesorjev (»Pokret« poroča, da je pri tej priliki več profesorjev, katere »Pokret« imenuje »streberje«, zaklical bana »Živio!«) in drugi.

NOVI RUSKI NAUČNI MINISTER.

Schwarz je liberalec. V svojem programnem govoru je rekel, da se ne sme trpeti na vseučiliščih politikovanje in ne-

mirov. Ohraniti se pa mora avtonomija vseučilišč.

SPOR MED ITALIJO IN ABESINIJO.

Italijanskemu poslaništvu v Londonu je sporočilo angleško zunanje ministrstvo, da je mrtev stotnik Bongiovanni, stotnik Molinari je pa ranjen in ujet. Lugh drži z ostanki posadke Segre, ki sodi, da kraj ni v nevarnosti. Značilno, da so angleški državniki o položaju italijanskih kolonij bolj poučeni, kakor pa italijanska vlada.

NEVAREN POLOŽAJ PERZIJSKEGA PRINCA HERMANA.

Princ Herman je sporočil perzijski vladi, da zamore le še štiri dni vzdržati Sand lbulak. Zahteva vojaško pomoč in denar.

NEMČIJA.

Centrum za ureditev rudarstva.

Nemški državni zbor razpravlja o interpelaciji poslanca centra Giesbertsa, ki utemeljuje svojo interpelacijo o ureditvi rudarstva. Gre se za koristi vseh rudarjev v Nemčiji.

Nemčija kupi Zeppelinova zrakoplova.

Nemčija kupi oba Zeppelinova zrakoplova za 2,150.000 mark, ako izpolni Zeppelin sledeče pogoje: Zrakoplov se mora peljati 24 ur od Bodenskega jezera čez Rensko dolino do Mainza, 700 kilometrov. Zrakoplov se mora dvigniti bolj visoko, kakor do zdaj.

Kriza v nemškem mornariškem društvu.

Poročajo, da Keim odstopi, če se mu zagotovi časten odstop. To se zgodi tako, da odobre pri glasovanju njegovo poslovanje. Odstopi tudi predsednik mornariškega društva knez Salm.

NA BALKANU.

Bulgarski četovodja Skirtzev se je udal turškim oblastem, ki so mu zagotovile pomiloščenje. Rekel je, da se udajo še trije četovodje, ako ostane on brez kazni.

SVETA VOJSKA PROTI EVROPCEM V MAROKU.

Novi sultan Mulej Hafid je proglasil sveto vojsko osobito proti Francozom. Sultan upa, da kmalu pribori Casablanca in Meduino. Zapustil je svoj tabor pri Elkenacerju in prodira proti Savtjasu, da prične vojsko s Francozi. Sveta vojska se napoveduje proti »gljavrom« po celi Maroki. Ni izključeno, da nastopijo fanatizirani mohamedanci proti Evropcem v celi severni Afriki. Francozi so zdaj prisiljeni, da varujejo svoj ugled. Gre se jim tudi za Alžir in Senegambijo. Mulej Hafid ima 25.000 vojakov, po sveti vojski upa, da naraste njegova armada v kratkem na 50.000 mož. Stari sultan Abdul Azis pa tiči v Rabatu pod obrambo francoskih topov.

O bojih pri Seltatu dne 14. t. m., je poslal general d'Amade obširno poročilo. Francozi so porazili mehlo Mulej Rešidovo. Boj pri Seltatu je trajal od 8. ure zjutraj do 12. ure popoldne. Maročani so imeli 150 mrtvih in 300 ranjencev.

V francoski zbornici so sklenili, da razpravljajo o Jauresovi interpelaciji glede na ukaze d'Amadeju dne 24. t. m. pa ne takoj, kakor je to zahteval Jaures.

Dnevne novice.

+ **Senzacijonelo odkritje iz liberalne posojilnice v Metliki.** Prva dolenska posojilnica v Metliki, ki je v strogo liberalnih rokah in v koje načelstvu je med drugimi tudi liberalni kandidat Franc Jutrač, je imela svoj čas neko lozo v Črnomlju. V računskem zaključku te posojilnice za leto 1904. najdemo zaznamovano vrednost loze v Črnomlju z zneskom 9500 K. — To se najde v bilanci tega leta na strani 10. Leta 1905. se je loza prodala raznim kupcem za skupno prodajno ceno kakih 34.000 K. Vsakdo bi pričakoval, da se bode v računskem zaključku za leto 1905. ta kupnina izkazala med sprejemki v računu prometa. V rokah imamo račun leta 1905., toda kupnine za prodano lozo ne najdemo niti v gorenji višini, niti v manjšem znesku izkazane. Ker smo pa vestni, smo iskali to lozo še v računu zguhe in dobička, misleč, da se bo diferenca med prejšnjo vrednostjo in resnično kupnino našla tukaj kot dobiček. Toda čuj in strmi svet: Našli smo v resnici lozo toda med izgubo, kjer se glasi 14. postavka: Odpis vrednosti loze v Črnomlju 9500 K. — Nastane sedaj vprašanje, ali so gospodje metliške posojilnice kupnino za razprodano lozo kupcem odpustili, podarili ali vrnili? Kaj družega je nemogoče, če se vrednost loze vstav, med izgubo in sicer s celim zneskom. Ne knjigovodske govorjeno se to pravi, da je bila loza za posojilnico popolnoma izgubljena.

V interesu ljudstva, ki ima s tem liberalnim zavod in opraviti, vprašamo gospode pri metliški posojilnici: Kje je gon navedenih 34.000 K? Pojasnilo naj bo točno in zanesljivo!

+ **Socialni kurz v Št. Rupertu** je povoljno uspel. Obiskovalcev je bilo zadnji dan čez 200 samo popoldan. Poročali so dr. Krek, dr. Hočevnar, g. Legvart. Zahvaliti se je posebno g. Legvartu, ki je v svojih predavanjih obrazložil in pojasnil natančneje zahtevo za zboljšanje živinoreje in perutninarstva. Zboljšanje travnikov in umno krmljenje je neobhodno potrebno, če hočemo napredovati. Pojasnila glede mlekarstva so bila točna in priznanja vredna. Obširna so bila izvajanja glede svinjereje. Ljudem je predavanje dopadlo, ker je bilo res praktično. Posebno zanimivo je bilo predavanje o perutninarstvu, ki je bilo združeno s številnimi skioptičnimi slikami. Ta tečaj je dal spoznati, da je še tu veliko ledine, ki jo treba izorati s praktičnim poukom. Žal, da napuh in liberalna mogočnost zadržujeta pri nas napredek! Tudi tu obstrukcija, ki je pa prav topa in neumna, ker ne škoduje drugemu, kakor samemu svojeglavcu. Vsi vidimo in čutimo, da je treba začeti unneje gospodariti. Dr. Krek je že znan po svojem delu, s katerim je premagal nasprotnike, dr. Hočevnar pa je govoril o testamentih in nekoliko o zemeljski knjigi. Vsem gg. srčna hvala za trud in požrtvovalnost! Spodbujati nas mora potem misel: Dela je treba!

+ **Telovadba.** Deželni šolski svet je dovolil »Slovenski krščansko-socialni zvezi«, da smejo srednješolski dijaki telovaditi v njeni telovadnici.

+ **O svetem Simplciju.** Vodstvo neke gimnazije na Kranjskem je zadnje število »Časa«, ki je dozdalj redno dohajala v ondotno dijaško knjižnico, vrnilo zaradi razprav »Seksualno vprašanje« ter »Krščanstvo in seksualno vprašanje« od F. Terseglava. Ne vemo, ali je vodstvo to samo ukrenilo ali pa vsled sklepa učiteljskega zbora. Slednje komaj verjame, kajti večina profesorjev na tem zavodu je liberalnega mišljenja in ti so v teh vprašanjih zelo svobodomiselnih nazorov ter dijakom priporočajo celo Forela in Ellen Keyevo. Ne verujemo torej, da bi gospodje kar čez noč postali tako sramežljivi. Če pa je vodstvo samo to storilo, se je najbrž zaradi naslova zgražalo in članov samih skoro gotovo ni prebralo. Gotovo niso za otroke pisani, osmošolec pa, ki se poda v življenje, se mora seznaniti s tem vprašanjem. Sicer pa nadzira dijaško knjižnico profesor, ki pozna knjige in dijake in se po tem pri izposojevanju knjig ravna. Navsezadnje pa nas ta zanimivi pojav iz doline šentflorijanske dosti ne briga in ga le zato registriramo, ker ravno v tistem kraju, koder se je to zgodilo, med dijaštvom ne vlada ravno bogvekakšna moralnost, ampak žalibog čisto narobe. Vodstvo opozorimo na to in ga prosimo, naj tu zastavi svoje moči, mesto da ovira resno izobraževalno delo onih, ki boljše od njega vedo, kje tiči zlo in kako ga je moč ozdraviti.

+ **Dr. Drtina — plagiator.** Državni poslanec dr. Drtina, ki je poleg Masaryka up in nada vseh svobodomislecev in razporokarjev, je napisal zopet knjižico o idejah srednjega veka. Tu pa kaže popolno nevednost. O krščanstvu piše take neresnice, da se vidi, da mož krščanstva niti ne pozna ne in da se ni potrudil studirati pisatelje, o katerih hoče soditi. »Čeč« je pa zdaj še dokazal, da je Drtina cele odstavke doslovno in brez vsake kritike prepisal od protestanta Euckena, ki je izdal nemško knjigo o zgodovini in zistemu srednjeveškega svetovnega naziranja. Citate iz sv. Tomaža Akvinskega navaja, dasi njegovih del gotovo v rokah ni imel. Pri tem strelja gorostasne kozle. Tako n. pr. citira, da trdi sv. Tomaž Akvinski, da je lakota mati lastnine, dasi navaja Akvinec to med ugovori, ki jih zavrača, itd. Če misli dr. Drtina, da si bo s takim »učeniškim« delovanjem naredil pot v učno ministrstvo, kamor ciljajo njegove misli, se zna uračunati.

+ **Slovenska podružnica »Avstrijske družbe sv. Rafaela v varstvo katoliških izseljencev«** objavlja sledečo doposlano mu informacijo ministrstva notranjih zadev glede na zavarovanje, ako odklonijo ameriške oblasti izseljenca. Nekaj časa sem priporočajo agenti osobito v južnih avstrijskih pokrajinah izseljencem, da naj se, ko kupijo vožni listek, tudi zavarujejo za slučaj, ako jim ameriške oblasti zabranijo vstop v Ameriko in da naj zato poleg voznine plačajo še posebno premijo. Izseljencem se svetuje, naj ne sklepajo takih zavarovalnih pogodb. Obstoja namreč nevarnost, da zavzamejo ameriške oblasti

stališče, da se s takimi zavarovalnimi pogodbami nagovarja k izseljevanju, kar je pa prepovedano po ameriških naseljevalnih postavah. Ravno zaradi tega zavarovanja bi lahko odklanjali izseljenje. Nadalje pa nima v Avstriji nobena domača in tudi ne kaka inozemska zavarovalnica pravice, da dela take kupčije. Oni agenti, ki nagovarjajo izseljence k omejenemu zavarovanju, nimajo pravice, da zavarujejo izseljence in so zato kaznjivi. Izseljenec tudi nima v teh razmerah nikakega zagotovila, da bi bil res zavarovan. V mnogih slučajih je taka kupčija le navidezna. Agent nima drugega namena, kakor da vzame izseljencu višji znesek, kolikor znaša vožna cena.

+ **Sv. Oče** je obolel lahko na revmi. Obiskal ga je njegov zdravnik dr. Petacci. Papež ni v postelji in je zaslišal med 11. in 1. uro Merry del Vala, majordoma in več škofov.

+ **Dr. Lueger** boleha že osem dni, ker se je prehladil. Upajo pa, da kmalu ozdravi.

+ **Stavka pri družbi »Dalmacija«.** Moštvo parobrodne konzorcija »Dalmacija« stavka.

— **Iz gorenje krške doline.** Nepopisno veselje vlada v gorenji krški dolini, odkar je načelnik »Slovenskega kluba«, dr. Šusteršič, predlagal v državni zbornici, da se naj namestna transversalna železnica izpelje po gorenji krški dolini. Če se ta železnica izvede, oživila bode zopet obrt in industrija, ki je zaspala vsled predragega izvoza. Naša izvrstna vodna moč se bode zopet porabila, kakor pred leti, ko so stale ob bregovih Krke velikanske tovarne, n. pr. na Dvoru, v Žužemberku in Zagradcu. Prebivalstvo, ki je iskalo doslej kruha po daljni Ameriki, prišlo se bode zopet domače grude. Lepa vam hvala, g. dr. Šusteršič in »Sl. klub«, delujte, da se doseže toliko zaželjena železnica.

— **Slovenec novomašnik v Ameriki.** Dne 29. decembra minolega leta, se je vršil v Anacondi, drž. Montana, nenavaden dogodek, ki zasluži posebne pozornosti. Omenjenega dne je namreč daroval novo mašo Rev. Mihael Pirnat iz Dravelj nad Ljubljano. Akoravno je že Slovenec-novomašnik v Ameriki nekaj nenavadnega, je omenjeno slavnost v posebni meri poveljevalo dejstvo, da sta novomašniku pri njegovi novi maši stala ob strani dva njegova brata-duhovnika: Rev. I. B. Pirnat, župnik fare sv. Petra, — kjer se je redka slavnost vršila — in eden najbolj priljubljenih duhovnikov, kar jih je kedaj bivalo v Anacondi, ter Rev. Alojzij Pirnat iz šentpavelskega semenišča. Slovesnosti se je udeležilo veliko število duhovnikov, uglednih meščanov mesta Anaconda, Butte, Helena, Meaderville, Walkerville i. dr. in velika množica ljudstva. Anacondski dnevnik »The Anaconda Standard« je prinesel ob tej priliki poleg obširnega popisa redke slavnosti sliko novomašnika in njegovih dveh bratov-duhovnikov, ter cerkve sv. Petra, kjer župnikuje novomašnikov brat Rev. I. B. Pirnat. Slavnostni govor je imel dr. teol. Rev. St. I. Sullivan, ki se je v svojem znamenitem govoru s povdarkom spominjal nenavadnega dogodka, ko so trije bratje-duhovniki stali pred oltarjem. Tudi mi se pridružujemo besedam slavnostnega govornika, kajti v celi slovenski domovini pač ne najdemo podobne primere. Vsi trije bratje mašniki so doma iz Dravelj nad Ljubljano, iz znane in spoštovane rodovine. Kolika sreča za stariše, svilovalega očeta in mater, ko morejo s ponosom gledati na take sinove.

— **Smrtna kosa.** Na Vrhniki je umrl 17. januarja starosta občinskega odbora g. Mihael Tomšič, usnjari in posestnik na Vrhniki, v starosti nad 70 let. N. v m. p.!

— **Ponesrečil** se je 16. t. m. pri riganju v vinogradu Janez Kos, Vel. Kal št. 3, župnija Mirnapeč. Vsula se je nanj plast kamenja in zemlje. Bil je na mestu mrtev. Bil je komaj eno leto oženjen, star šele 26 let.

— **Surovi oči.** Iz Domžal se nam poroča: Dne 17. t. m. popoldne je videl g. Franc Vidmar, posestnik in kovaški mojster, da lazi od sosedove ograje neki skvečeni otrok. Fr. Vidmar gre tja in dobi okoli 6-letnega fantička, kateri je bil na rokah zvezan, v noge in na rokah je bil pa ves ozebel. Otrok je jokal na vso moč. Vidmar je fantička nesel k orožnikom, da so videli, kako dela s fantičom Jožef Šain, vpokojeni železniški delavec. Seveda so orožniki vso stvar preiskali in so dobili palico, s katero je Šain tepel dečka. Palica je bila taka, kakor jo imajo pastirji za vole. Enkrat se je Šain že moral pri sodniji zagovarjati zaradi trpinčenja otroka, pa se je izmuznil, sedaj se mu pa to ne posreči, ker je imel otroka v takem mrazu zunaj privezanega.

— **Analfabetki tečaj v Jablanici.** V Jablanici v Hercegovini so otvorili analfabetki tečaj, v katerega se je takoj vpisalo 24 analfabetov. Vodi ga učitelj Štefanec Anton.

— **Z Bučke.** (Odgovor Narodu.) Povsod so že skoraj izginili liberalci, le pri nas so se oglasili neki ostanki na Bučki v »Slovenskem Narodu« št. 3. V sirovem dopisu, kakor so sami sirovi, napadajo našega vse časti vrednega g. župnika. Ne bilo bi lepo za nas, ki

nas je vendar mnogo več, da bi taki ljudje sramotili vrle Bučkijance. Ni res, da bi bili farani kar kratkoma sklenili, da odpravijo kolekto, to so storili le nekateri liberalci, ki nekateri od njih nikdar niti zrna niso dali. Z odpravo bira so mislili oteti potapljačji se čolnček, a ravno to jih bode pogreznilo. Ljudstvo je jelo misliti, da je vendar lažje dajalo tistih par zrn, kakor pa sedaj, ko nas tirjajo po 6, 12, 25, 46 kron. Pa ko bi bilo to zadosti! Župnik je s tistimi zrnji plačeval cerkvenika in organista, sedaj bomo pa poleg imenovanih vsot plačevali z občinskimi dokladami oba navedena. Pač nepotrební stroški za našo revno občino! Seveda našim liberalcem ni dosti do cerkve, zato bi imeli radi francoske oziroma rímanjske razmere, kar jim bomo seveda gotovo preprečili. Naprosili bomo slavno c. kr. okrajno glavarstvo, da bode zaukazalo našemu županstvu skrbeti za pravočasne občinske volitve! Liberalci, le pripravite se na pogorišče! Na druge laži, kakor da sejmovi neso čistih tisoč goldinarjev in da je gospod župnik zahteval 300 goldinarjev za cerkovnika in organista, niti ne odgovorjamo, ker taka laž ima kratke noge. Kar se pa cerkvenega premoženja tiče, lahko rečemo, da bi bilo že zdavnaj izginilo, če bi ga taki možje dobili v roke, kakor so naši rogovičari. Končno povemo še to, da se v bodoče ne bomo pustili sramotiti, ampak bomo vaše nakane osvetlili, da se vas po svetu spozna, kakšne namene imate.

— **Kmetijski tečaj za kamniški okraj** se priredi od 27. do 30. t. m. v gospodarskem domu v Mengšu. Predavanja se vrše vsaki dan od 9. do 12. in od 2. do 5. ure popoldne. Predavali bodo dr. Krek, mlekarški nadzornik Legvart, tajnik »Zadružne zveze« Premrov, inženir Turk, vinski komisar Gombač in nadživinozdravnik Zadnikar. Predavanja bodo izpopolnjevale skioptične slike. Ker je ta tečaj zelo važen, vabimo že sedaj kmetovalce, da se ga iz celega kamniškega okraja v obilni meri udeležijo. Prenočišča preskrbi drage volje mlekarstva zadruga v Mengšu.

— **Št. Jernej.** Odboru, ki si je stavil nalogo trasirati železniško progo Brežice-Rudolfovo, sta odposlala občinski in župnijski urad v Št. Jernej izjavo, v kateri pravita: Jasno je, da morejo dandanes prosperovati samo oni produktivni kraji, ki imajo ugodna prometna sredstva torej kraji, ki imajo bližnjo železnično zvezo. Velika in rodovitna je obširna šentjernejka ravan. Vinorelstvo se je zadnja leta čuda povzdignilo; prešičoreja je razvita. Zadnji čas je celo vis. c. kr. vlada svojo posebno pozornost obrnila na našo dolino glede konjereje. A pri vsem tem imamo šentjernejci jako neugodno pozicijo, ker smo na eno in drugo stran 20 do 23 km oddaljeni od železnice. Zato smo vsi prebivalci te obsežne doline z veliko radostjo pozdravili vest, da se je v Brežicah osnoval odbor, ki ima nalogo trasirati železnico Brežice-Rudolfovo. — Vemo dobro, da s samim trasiranjem še ni železnica zidana. A v tem začetnem delu vidimo šentjernejci jutranjo zarjo, ki nam obeta toliko zaželeno železnico in s to boljše čase. Kadar bodo ta pripravljajna dela končana, bodo započele vse prizadete občine: Št. Peter, Bela cerkev, Škocijan, Brusnice, Oreho-vica, Št. Jernej, Kostanjevica, Križovo, Cerklje živahno akcijo za izvršitev te železniške proge. Obrnili se bomo na naše državne poslance, odposlali eventualno deputacije do visokega c. kr. železniškega ministrstva.

— **Kmečki shod.** Jutri, v nedeljo, dne 19. t. m. popoldne ob 3. uri se vrši kmečki shod na Krki. Predava gospod mlekarški nadzornik Jakob Legvart o kmetijstvu in mlekarstvu. Osnuje se tam mlekarstva zadruga.

— **Mlekarstva zveza v Ljubljani** se je preselila v lastne prostore na Dunajski cesti št. 6, II. nadstropje. Uraduie od 8.—12. dop., in od 2.—6. pop. Zveza daje pojasnila v vseh zadevah, ki se tičejo mlekarstva in pa mlekar-ske produkcije. Obenem pa opozarjamo tudi naše domače trgovce, da se poslužijo tega edinega slovenskega zavoda, ki se peča na debelo s prodajanjem kranjskih mlečnih izdelkov, kakor svežega mleka, finega čajnega masla, raznovrstnega sira in pa jaje. Posebno trgovce, ki potrebujejo večje množine sira, opozarjamo, da se obračajo na to zvezo, ne pa na tuje tvrde. Le na ta način, da bodo domači odjemalci podpirali to velepomembno zvezo, bo uspevala naša domača mlekarstva produkcija. —

— **Gostovanje gospe Irme Polakove v Oseku.** Operetna subretka g. Irma Polak gostuje v soboto, dne 18. t. m., v gledališču v Oseku, in sicer v opereti »Vesela vdovica« in »Uboga deklica«. Koncem meseca gostuje na tem gledališču v opereti »Naboba«.

— **»Roditeljski list«.** Pod tem naslovom je začel v Gjurgievacu izhajati nov list-mesečnik.

— **Umrli je** v Gorici duhovnik Franc Zoratti.

— **Prosimo gospe, ki so dobili pisma od »Slovenske krščansko-socialne zveze«, da blagohotno hitro izvrše naproseno in priložene listke začetkom prihodnjega tedna izpolnjene določilje.**

Štajerske novice.

Š Velik požar v trgovini gosp. Majdiča. Iz Celja nam poročajo: Včeraj zvečer ob pol 6. uri je nastal velik požar pri tukajšnji železni trgovini »Merkur« g. P. Majdiča. Ogenj je nastal v magacinu v prvem nadstropju in

se sodi, da je vzrok peč v magacinu, v kateri kurijo sedaj ob priliki inventure. Požarna brambja je prišla, pa žalibože — zmanjkalo je vode. Napredno Celje brez vodovoda! Škoda velikanska, ne toliko že zaradi ognja, kakor ker je pomočena fina posoda in druge finejšje priprave. Zavarovano je pri »Slaviji«. Prisotna je bila žendarmerija in tri stotnije infanterije. Pohvalno pa je, da je sosed gospod Rakusch, ki je imel tudi velikansk požar v avgustu lanskega leta, poslal svoje uslužben-ce, ki so zelo pridno pomagali gasiti. Trgovina bo nekaj časa zaprta.

Š V Celju je bil 17. t. m. pokopan generalni major v pokoju gosp. Viktor Killiches, star 75 let. Pogreba so se udeležile tudi po tri kompanije infanterije in domobrancev.

Š V dobrnskih toplicah so našli tri nove vrelce.

Š Posojilnična stavba v Celju na Graški cesti, za katero se je vršil dolga leta boj med magistratom in Slovenci, je konečno dovoljena. Poslopje bode imelo proti kovaški ulici dva, drugo pa po tri nadstropja.

Š Poročila se je v Ormožu gdčna. Milena Lazarjeva, dozda učiteljica v Ormožu, z gospodom Pavletičem, inženirjem pri c. kr. katastralnem ravnatelstvu v Trstu.

Š Stavka tiskarniških pomožnih delavcev v Celju. Iz Celja nam poročajo: Pomožni tiskarski delavci v Celju so začeli dne 15. tega meseca stavkati. Drugi dan so se njim pridružili še delavci slovenske tiskarne. Zborujejo v gostilni »Zur Stadt Graz« (Stelcer). Gre se za 5 K tedenskega povišanja.

Ljubljanske novice.

lj Seja odbora »S. K. S. Z.« bo prihodnji ponedeljek točno ob ¾ na 8. uro zvečer.

lj Predavanje S. K. S. Z. Minuli torek je predaval v S. K. S. Z. profesor Evgen Jarc. Govoril je o zanemarnjeni mladini in pa o potrebah šolskih reform. Na šole ima po sedanjih postavah rodbina premalo vpliva. Podal je tudi zgodovinski pregled o razvoju šol. — Prihodnji torek točno ob pol 8. uri zvečer predava v S. K. S. Z. č. g. katehet Janko Mlakar, znani izvrstni poznavalec naših krasnih planin. V torek k predavanju!

lj »Otvoritev belokranjske železnice«. Pod tem naslovom priredi pevsko društvo »Ljubljana« svojo letošnjo veliko maskarado dne 2. februarja v veliki dvorani »Uniona«. Sestavil se je velik odbor, ki bo preskrbel, da bo ta zabava res najbolj zabavna prireditev v letošnjem predpustu in da bo v vsakem oziru na višku. Dekoracijska dela je prevzel akademični slikar g. Rašica, katerega pripoznani talent gotovo ustvari nekaj posebnega. Za to originalno prireditev je že sedaj mnogo zanimanja in je oglašenih že mnogo elegantnih skupin. Pričakovati je tudi gostov z dežele! Več o tej priredbi še poročamo: za danes le še omenjamo, da daje odbor pojasnila vsak večer od 7. do 9. ure v hiši stavbinske družbe »Union«, Frančiškanske ulice (pisarna pritičje na desno).

lj V pojasnilo. Pevsko društvo »Ljubljana« je že meseca novembra pr. l. razglasilo, da priredi svojo maskarado dne 2. februarja in to je tudi pozneje parkrat razglasilo. Ne glede na to, da že navaden takt zahteva, da kako drugo društvo ne napravlja svoje priredbe isti dan in da vsled velikih že izvršenih priprav ne more sedaj nakrat »Ljubljana« prelagati svoje priredbe na kak drug dan, je bila tudi že meseca novembra naročena vojaška godba, katere se sedaj na drug primeren dan ne dobi.

lj Premijera izvirne Meškove narodne igre »Na smrt obsojeni« bo v deželni gledališču v Ljubljani prihodnji torek.

lj Samassova livarna zvonov v Ljubljani ni kupila livarne v Lincu, kakor smo poročali, ampak je le ondotni zvonar nehal vlivati velike zvonove, ki tehtajo nad 3 stote.

lj Posestnike konj opozarjamo, da bo prihodnji teden v bolnici za živino (Poljanska cesta št. 63, telefon 44) z ozirom na magistratni ukaz, da se imajo uradno ali privatno preiskati po živinozdravnih vsi kopitarji, ordinacije ne le od 9. do 11. dopoldne, marveč tudi popoldne od 4. do 5. ure. Tedaj se sprejemajo tudi oglasi za ambulatorično preiskavo konj.

lj Umrli je 15. januarja na pljučni tuberkulozi začasno vpokojena učiteljica gospica Marija Kralj. — Zadnja njena služba je bila pri sv. Venčesu blizu Slovenske Bistrice. Pokojnica je bila rodom Ljubljancanka.

lj Občni zbor »Muzejskega društva za Kranjsko« se je vršil včeraj ob pol šestih zvečer v prostorih »Slovenske Matic«. Predsednik deželni šolski nadzornik Fr. Levce je otvoril zborovanje, pozdravil navzoče in naznanil dnevni red. Tajnik Viktor Steska je podal tajniško poročilo. Odbor je imel leta 1907 tri seje. Svoje delovanje je društvo omejilo v preteklem letu na izdajanje »Izvestij Muzejskega društva«, ki jih je urejeval dekan Anton Koblar, in »Mitteilungen des Musealvereines für Krain«, ki jim je bil urednik profesor Fr. Komatar. Profesor Komatar se je pa odpovedal odborništvu in uredništvu »Mitteilungen«, ki jih je urejeval od leta 1904 do 1907, in ki jim je bil ta čas tudi sam najmar-

livejši sotrudnik. Čeprav pa je odložil uredništvo, ostane še nadalje sotrudnik. Število članov je 199, naročnikov na »Izvestja« 21, častni člani so 3. Umrli je en član, dr. Ernest Kramer, ki je bil tudi društven sotrudnik v »Izvestjih« in v »Mitteilungen«. Na poziv predsednika Fr. Levca so zborovalci v znak sožalja vstali. — Društvo je bilo v književni zvezi s 124 društvi. Podpore je društvo dobilo od c. kr. ministra za bogočastje in nauk, od ces. akademije znanosti, od Kranjske hranilnice. Deželni odbor za leto 1907 ni izplačal običajne podpore. Daroval pa je društvu profesor dr. Frančišek Kos v Gorici 1000 K. »Slovenska Matica« je društvu drage volje prepustila dvorano v društvene namene. — Vsem dobrotnikom zahvala! Zveza z »Zgodovinskim društvom za Slovensko Štajersko« v Mariboru ni pridobila društvu nobenega novega člana. Tajnik konča svoje poročilo s pozivom, naj bi se pridno agitiralo za pridobitev novih udov. — Blagajnik profesor Milan Pašk je potem pojasnil društveno denarno stanje. Dohodkov je imelo društvo leta 1907 skupaj 3768 K 19 h; med temi so naročnina in članarina 1199 K 60 h, dar profesorja dr. Kosa 1000 K, podpora ces. akademije 300 K, naučnega ministrstva 600 K, Kranjske hranilnice 500 K. Stroškov pa je bilo 4630 K 6 h, ker so se morali pokriti še dolgovi iz leta 1906, in sicer uredniške nagrade za drugo polovico 1906 in za 1907 600 K, nagrade pisateljem za »Izvestja« 333 K 50 h, za »Mitteilungen« 300 kron, tisek »Izvestij« 1906 660 K 40 h in 1907 649 K, tisek »Mitteilungen« 1906 746 K 25 h in leta 1907 963 K h itd. Predsednik zahvali vse podpornike in vse sotrudnike in prosi, naj se urednika spomnita umrlega sotrudnika dr. Ernesta Kramera z življenjepisnimi podatki v obeh društvenih publikacijah. Profesor Fr. Komatarju pa se odpošlje pismena zahvala za njegovo večletno trudapolno delovanje v korist društva. Pregledovavec računov Fr. Podkrajšek, oficijal južne železnice v pok., izjavi, da sta z župnikom Iv. Vrhovnikom pregledala račune in našla vse v najlepšem redu. Ker je odstopil profesor Komatar, je bil na njegovo mesto izvoljen kustos dr. Valter Šmid, ki bo prevzel tudi uredništvo »Mitteilungen«. Ker ni bilo drugih predlogov, je predsednik občni zbor zaključil. Ob tej priliki opozarjamo, da dobivajo člani »Muzejskega društva za Kranjsko« za članarino 6 K »Izvestja« in »Mitteilungen«, kipa bodo imele odslej krajši naslov »Carniola«.

lj Opozarjamo na vabilo na občni zbor I. ljubljanskega delavskega konsumnega društva, ki bo na Svečnico v S. K. S. Z. Društvo lepo napreduje. Sedaj ima nad 4000 K rezervnega zaklada in izkazuje letošnja bilanca čez 8000 K čistega dobička.

ljAmerikanec. Ivan Strgar, doma iz Učen v tolminskem okraju, je bil svoj čas v Ameriki. Tu bi rad pokazal evropskim sobratom, kako se pije v Ameriki. V neki gostilni si je kmalu pridobil »naklonjenost« treh gostov, za katere je plačeval kar se je dalo. Ko se je pa »Amerikanec« opijanal, so se njegovi prijatelji zball, da bi ne bil okraden, in ga izročili policiji, ki ga je po prespanem »mačku« izpustila potem, ko mu je izročila 808 K denarja, katerega mu je preje odvzela. — Mož je bil nato vesel in hvaležen odšel.

lj Tatvine. Na Ambroževem trgu št. 7 je nek uzmovč ukradel iz nezaklenjene sobe hlapcema Antonu Mautingerju in I. Mežnarju različne obleke v vrednosti 15 K. V neki mesnici je na neznan način izginilo okolu 200 K. V gledališču je bilo knjigovezu Leopoldu Kovachu med predstavo iz garderobe ukradena denarnica, v kateri je imel 28 K denarja.

lj Komtesa Mazzuchelli, o kateri so poročali, da je izvršila samoumor, se najbrže nahaja na Ogrskem. Dunaj je zapustila 15. t. m.

lj Na mestnem drsališču pod Tivolijem svirala bode jutri, 19. t. m. od 3. do 5. ure popoldne ljubljanska društvena godba.

lj Predpustno zabavo priredi društvo trg. uslužbencev v soboto, dne 1. februarja v prostorih bivše Hafnerjeve pivovarne na Sv. Petra cesti. Restavracijo za to prireditev je prevzel dobroznani gostilničar g. Dachs, kar jamči za dobro postrežbo.

lj Društvena godba ljubljanska koncertuje jutri zvečer v restavraciji Ant. de Schiava, prej Graizer. (Dunajska cesta št. 32.) Začetek ob pol 8. zvečer. Vstopnina prosta.

lj Izgubila je včeraj šivilja g. Matilda Robidova srebrno verižico z različnimi obeski. Elizabeta Lapajne je izgubila denarnico z vsebino 50 K denarja.

lj Iz Amerike se je včeraj pripeljalo 238 Hrvatov in Slovencev.

lj Panorama-Kosmorama. Lastništvo tega umetniškega zavoda nam poroča, da je za dobavo slik pogodilo se z znamenito tvrdko, ki ima centralo v Petrogradu, na Dunaju, v Kijevu, Revalu in Dorpatu. — Ta tvrdka si je postavila kot posebno nalogo, izvršiti krasne kolorirane slike dežele Kranjske, tako, da bode krasota naše dežele kmalu znana po cellem svetu. Brezdvomno bode to močno vplivalo tudi na promet tujcev. To bode torej velikanska reklama za Kranjsko. Prva serija teh slik razstavi se v »Panorami-Kosmorami« od jutri, dne 19. t. m. nadalje in sicer »Bohinjska proga od Trbiža do Gorice.« — P. n. občinstvo se vljudno vabi na mnogobrojen poset. Potem slede druga naravna čuda Kranjske.

lj Iz Amerike se je včeraj pripeljalo na južni kolodvor 60 Hrvatov in 40 Slovencev.

KMEČKI OKRAJ NOVO MESTO-KRŠKO.

Dosedanji vrli poslanec okraja, g. Josip Dular, je izjavil, da radi družinskih

razmer in zahlega zdravlja ne kandiduje več in se rahljuje volivcem za zaupanje, koje so mu izkazali skozi šestletno dobo. — Gosp. Dular je pripadal najodločnejšemu krilu S. L. S. v deželni zboru. Stal je v prvi vrsti onih, ki so z brezozirnim nastopom razbili upliv v deželni zboru in pregnali barona Heina iz dežele. Zmagonosno prodiranje S. L. S. v deželni zboru je velik del njegova zaslug. Iskreno bi obžalovali, ako bi ta velejekleni značaj ne bil več v deželni zboru. Taki možje, kakor je g. Dular, so nam neobhodno potrebni.

KMEČKA ZVEZA ZA KRANJSKI OKRAJ.

Shod zaupnikov Kmečke zveze za kranjski okraj bo v ponedeljek 20. t. m. ob eni popoldne v Jelenovi gostilni, ne pa na »Novi pošti«, kakor je poročal »Domoljub«, ker sedanji najemnik ni prepustil dvorane na »Novi pošti« v uporabo.

Razne stvari.

Nesreče pri sankanju.

V Kufsteinu pri sankanju zavozila poštna oficijantinja gdčna Ana Makart v drevo in se je nevarno ranila na glavi. V Burgeisu je neki sedemletni deček zavozil v potok ter je utonil. V saški Švici se je včeraj pri sankanju ponesrečilo pet oseb, ena smrtno.

Grozen umor.

V Plojestu so umorili na grozen način bogatega posestnika Pištoka. Njegova ljubimka Aleksandra Antonescu ga je izvabila, da je šel na ples. Ko se je pa vračal domov, sta ga napadla zahrbtno brat in mož Antonescujeve in ga pobila s sekirami. Ker še ni bil mrtev, so mu odsekali glavo in ga pokopali, kjer bi bilo sankanje javni varnosti nevarno. ga je priznal svoji ljubinki.

Strašen umor. Na varšavskem kolodvoru so prišli na sled grozovitemu umoru. V nekem zaboji so našli na kosce razsekano moško truplo brez glave. Dognali so, da je truplo nekega IIsinskega, katerega je umorila njegova sorodnica Kuzničeva. Vedela je, da ima 2000 rubljev, katerih se je hotela polastiti. Napadla je IIsinskega od zadaj s sekiro. Pri umoru jo je presenetilo nekaj deklic, katerim je pa podarila vsaki po sto rubljev, da so molčale. Deklice so zbrisale sledi krvi na tleh, ona pa mu je odrezala glavo in jo vrgla v peč. Sežgano glavo je potem vžela iz peči, jo zdrobila in jo vrgla na gnojišče. Telo je razkosala, dejala v zaboj in je odposlala na kolodvor, kjer so odkrili njen umor.

Drag ples. Filadelfijski milijonar Paul je priredil ples, ki ga je veljal 100.000 dolarjev. S tem plesom je svojo hčerko uvedel v družbo.

Iz strahu pred kaznijo lakote umrl je neki šolo obiskujoči deček v Mesekenhagenu. Deček bi imel radi neke nerednosti kaznovan biti. Radi tega je pobegnil od svojih starišev. Nekaj časa se je potikal po bližnjih gozdih, dokler ga niso prisilile mrzle noči, da si je poiskal gorko nočno bivaljšče. To je našel v bližini vasi v nekem stogu slame, kjer je napravil globoko jamo, v katero se je vsako noč in ob neugodnem vremenu zatekel. Nesreča pa je hotela, da so v bližini orali in da deček ni mogel skrivaj zapustiti svojega skrivališča. Slednjič ga je vendar lakota prisilila, da je zlezal iz svojega bivaljšča, a je že tako oslabil, da se je takoj zgrudil, kjer so ga naslednjega dne na polju našli mrtvega.

Telefonska in brzojavna poročila.

AKTUALNI GOVOR MORNARIŠKEGA POVELJNIKA. NEZADOVOLJNI GO-SPOD BARABAS.

Reka, 18. januarja. V pomorski akademiji je mornariški poveljnik Montecucoli povdarjal, da Avstro-Ogrska teži proti morju, ker se je tu jela razvijati poprej zanemarnjena trgovina in industrija. Zato pa potrebuje močne vojne mornarice. Trošiti denar za zgolj defenzivno mornarico je nezmisl, brodogrje mora biti ofenzivno, močno dovolj, da nasprotniku prizadene občutno škodo na njegovih vitalnih interesih. Zato je potreba denarja in priprav, da se v slučaju vojske ni treba bati. Žrtvovati sredstva za mornarico je patriotično delo, v katerem naj delegati poveljnika podpirajo. (Odobranje.) Načelnik ogrske delegacije, Bela Barabas, v svojem odgovoru obžaluje, da nikjer ni videl vihrati mažarskih zastav in nikjer ni čul govoriti mažarskega jezika.

MAŽARONSKA STRANKA.

Zagreb, 18. januarja. Predsednik bivše mažaronske stranke dr. Tomašić je na shodu izvrševavnega odbora stranke poročal, da je osebnó konferiral z banom in glede na njegov program v soglasju z načeli »narodne stranke«, izvzemši vprašanje o železniški pragmatiki. Izvrševavni odbor je sklenil, da ne bo postavil oficijelnih kandidatov za saborske volitve.

MAŽARSKA ZASTAVA ZAŽGANA.

Reka, 18. januarja. Tu je pod vladno palačo neki Hrvat zažgal mažarsko zastavo, ki jo je prinesel s seboj na visokem drogu. Hrvata so zaprli.

KOS. rjuh
najboljše vrste, brez šiva,
150 centimetrov široke
200 cm dolge **K 14-50.**
Tkanica za blazin in bombazina
Bratje Krejcar,
Dobruška, češko.
Vzorci plačani in bom-
bazoni, frakke, —
Tudi: vsakomur
blag: se dam.
oblika.

Cerkveno opravo
in **električna svetila**
priporoča častiti duhovščini in slav. občinstvu
Leopold Tratnik
v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 27.
V-dna velika zaloga. — Postrežba točna.

Franc Čelhar iz Nemške vasi št. 10,
občina Št. Peter na Krasu, **proda** iz
proste roke

HIŠO

gospodarsko poslopje in zem-
ljišče cenjeno na 12.000 K. 126 3—2

Natančne pogoje se izve pri lastniku
posestva v Nemški vasi št. 10.

Franco Čelhar, posestnik.

Najnižje cene.
Največji izbor.
Skrbno
izdelovanje
Preobleke. Popravila.
L. Mikusch
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Proda

se malo podjetje kojega vodi
lahko vsakdo, z dobro upeljanim
predmetom. 112 5—4

Cela oprava z zalogo vred 12 do
15.000 K in se dovolijo ugodni pla-
čilni pogoji. Dopisi na upravništvo
„Slovenca“ pod „Podjetje“.

Stanovanje

obstoječe iz 3 sob in pritliklin ter porabo
vrta **odda se za majnik termin v**
hiši št. 14 Komenskega ulice.
Pojasnili v pekariji **Aug. Jenko-ča,**
Mar. Terezije cesta 7. 161 1

Vsak dan sveže
pustne
krofe
priporoča
J. Zalaznik
Stari trg šte. 21.

Odda se v našem dobro ldoča

pekarija.

Pri pekariji je vse pekarijsko orodje
in dve sobi ter nekaj zemljišča. V hiši
je tudi **gostilna**. Kdor želi vstopiti,
naj se oglasi pri **g. Alojziju Fröh-
lichu na Brezjah pri Mariji**
Pomagaj, p. Radoljica. 1343-1

Čudež industrije

New-York in London nista priznala niti evrop-
ski celini ter je velika tovarna srebrnine prisiljena,
oddati vso svojo zalogo zgolj proti majnemu pla-
čilu delavnih moči Pooblaščen sem izvršiti ta nalog.
Posiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti
temu, da se mi povrne
gld. 6-90 in sicer:
6 komadov najtinejših namiznih nožev s pristno
angleško klinjo;
6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega komada.
6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
12 kom. amer. pat. srebrnih kavskih žlic;
1 kom. amer. pat. srebrna zajemalica za juho;
1 kom. amer. pat. srebrna zajemalica za mleko;
6 kom. ang. Viktorija čašice za podklado;
2 kom. električnih namiznih svečnikov;
1 kom. cedilnik za čaj;
1 kom. najtini. sipalnica za sladkor.
42 komadov skupaj samo **gld. 6-90.**
Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo gld. 40
ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni
gld. 6-90. Američansko pat. srebro je znano, je
skoz in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra
25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz da
leta inšerati ne temelji na nikakršni slepariji,
zavezuje se s tem javno, vsakemu, katerega ne bi
bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj-
nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to
krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot pre-
krasna

čudež industrije

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v

A. HIRSCHBERG-a

ekspozitni hiši amer. pat. srebrnega blaga
na Dunaji II., Rembrandtstr. 19 S. L.
Telefon 14597.

Posilja se v provincijo proti pov-
zetju, ali če se znesek naprej vpošije.

Čistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varst-
veno znamko (zdrava kovina).

Izveleček iz pohvalnih pism:

Bil sem s pošiljatelj krasne garniture jako za-
dovoljen. Ljubljana.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.

Tomaz Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako ko-
ristna, prosim, da mi pošljete še jedno.

St. Pavel pri Preboldu.

Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

S poslanim namiznim orodjem sem zelo zadovoljen.

Mihail Kovačević, ravnatelj pomožn. uradov dež. pri vladi
v Sarajevu. Sarajevu, 22. oktobra 1904.

Panorama Kosmorama

v Ljubljani
Dvorni trg šte. 3,
100 pod „Narodno kavarne“.
Električna razsvetljava.

Razstavljeno od 12. jan. do všt. 18. jan.:

Potovanje po novi bohinj. železnici.

Krasna partija.

Hotel „Graizer“.

Ant. de Schiava

Jutri, v nedeljo 19. januarja

koncert

Ljubljanske društvene godbe.

Začetek ob pol 8. uri zveč. Vstop prost.

Za obilni obisk se priporoča

Ant. de Schiava.

Najbogatejšo zalogo in najrazno-
2005 52 2 vrstnejšo izbiro
klavirjev in harmonijev ima
Alojzij Kracmer
izdelovalca klavirjev in sodno za-
priseženi zvedenec
Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 4.
Vedno so v za-
logi preigrani pa
brezhibni klavirji.
Prevzamem ubira-
nje in popravilne
vseh sistemov.
Glavno zastop-
stvo dvornih firm
L. Bösendorfer na
Dunaju, Gebrüder Stigl na Dunaju, Avgust Förster
v Ljubavi, Th. Mannborg v Lipskem. Za vsak pri-
meni kupljen klavir docela jamčim. — Najnižja
izposojovalna. — Delna plačila.

Panorama international

145 **Pod Trančo 2.** 1-1

Razstavljeno od nedelje 19. jan.
do všt. sobote 25. jan. 1908:

Železnica na goro JUNGFRAU.

Krasna serija!

Gospodična
lepe zunanjosti in vedenja, poštena,
prijazna, 3 denarjem, se želi po-
ročiti z mladeničem, ki bi imel hišo
ali stalno službo. — Ponudbe s
sliko pod šifro „U. U.“ post restante
Škofjaloča. 124 1-1

Učenca

zdravega in krep-
kega s potrebno
šolsko izobrazbo
sprejme takoj v poduk špecerijska trgovina
I. Kušlan v Kranju. 125
2-1

300 orehov sadlk. najboljše vrste,
2—3 letnih, pol do
en in pol metra viso-
kih proda Janez Vode pri Sv. Heleni p.
Dol. Cena 10—30 v. Proda se tudi 100
jablan po 50 v. 213

Ivan Jax & sin
v LJUBLJANI
Dunajska cesta 17
priporočata svojo bogato

zalogo šivalnih strojev
voznih koles in pisalnih
strojev.

Pouk v ši-
vanju in v
vezenju na
stroje
brezplačen. 83 2

Zaradi velike zaloge
dajem pri nakupovanju

normalnega perila

15% popusta.

A. Persché

trgovina z modnim blagom in perilom
v Ljubljani, Pred škofijo 21. 143 2—1

Stanovanje

obstoječe iz 2 sob in kuhinje **se odda**
za februarški termin ali takoj v **Ilirski**
ulici št. 22 na Škofijskem svetu. 147 1

Proda se

Meyers Gr. Konversations-Lexikon

šesti (najnovejši) natis.

Celotno delo obsega 20 vezanih zvez-
kov; dosedaj izdanih 17 zvezkov se pošlje
tako, ostali trije, ko izidejo.

Leksikon je **popolnoma nerab-**
ljen in nov, cena mesto K 240—
samo K 170— (150 K se plača takoj,
20 K kadar se dopošljejo zadnji trije zvezki.)
Pojasnili daje iz prijaznosti upravništvo
„Slovenca“. 131 3-1

Dobra priložnost!

Gostilna, trgovina z mešanim blagom

vse v jako dobrem stanu. 5 minut od nove
železnice na Gorenjskem **se odda ta-**
koj v našem. Posestvo se tudi iz proste
roke **proda.** — Naslov pove upravništvo
tega lista. 157 2—1

Bolnica za živino.

Ordinacija od 9.—11. dop.

Telefon šte. 44. 136 2

Vabilo

na

spominski večer Simonu Gregorčiču.

„Glasbena Matica“ priredi

v nedeljo 19. januarja ob pol 8. uri v veliki dvorani „Narodnega doma“ in
v nedeljo, dne 26. januarja pop. ob 5. uri v veliki dvorani hotela „Union“
spominski večer S. Gregorčiču na korist njega spomeniku.

Vzpored bo obsegal govor gospoda prof. **dr. Frana Ilešiča** in 15
pevskih točk, vse na besede Gregorčičeve zloženih, 8 od teh čisto novih
nalašč za to spomenico komponiranih. Nastopil bodo moški zbor deloma sam,
deloma pomnožen po oddelku šolskega zbora, mešani zbor in kot solista tenorist
Ernesto vitez Cammarota in baritonist **Bogdan pl. Vulaković**, oba
operne pevca iz Zagreba. — Izvajale se bodo te skladbe: J. Aljaž, „Na bregu“
in „Na dani“ (novo), moška zbor; P. H. Sattner, „Lastovkam“, mešani zbor (novo);
R. Savin, „Kropiti te ne smem“ (novo); P. H. Sattner, „Zaostali ptic“ (novo) in
J. Michl, „Človeka nikar“ (novo), pesmi za bariton; A. Foerster, „Njega ni“,
moški zbor; P. H. Sattner, „O neviliti“, mešani zbor (novo); A. Nedved, „Njega
ni“, A. Foerster, „Naša zvezda“, (novo); E. Adamič, „Pri zibelki“, (novo); A. Nedved
„Pogled v nedolžno oko“, pesmi za tenor; F. S. Vilhar, „Naša zvezda“, moški
zbor s tenor solo; F. S. Vilhar, „Oj z bogom, ti planinski svet!“, moški zbor z
bariton solom; A. Nedved, „Nazaj v planinski raj“, mešani zbor.

Cene prostorom obakrat enake. — Sedeži 4, 3 in 2 K, stojšča
po 1 K 20 h, za dijake po 60 h se dobivajo v trafiki gospe **Šešarkove** v **Še-**
lenburgovih ulicah in na večer prireditve pri blagajni. Besedilo istotam 20 h.

Odbor „Glasbene Matice“.

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško

priporoča svoje **izborna pivo.** — Specialiteta: „**Salvator**“ (črno pivo a la monakovsko). —
Zaloga Spodnja Siška (telefon št. 187).

Receptivne na dom sprejema restavracije „Narodnega Doma“ g. Kržišnik (Telefon št. 821)

Najkrajša in najcenejša vožnja „Ameriko“

z modernimi, velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New York
je proga
rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih: „Finland“, „Kroonland“,
„Vaderland“, „Zeeland“ in „Samland“, kateri
vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo
med Antwerpenom in New Yorkom, so snaznost,
izborna hrana, vljudna postrežba in spalnice, po
novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb,
za vsakega potnika eminentnega pomena, in
traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na
mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je
izdatno cenejša kakor na New York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

FRANC DOLENC
v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odsej št. 26, od juž-
nega kolodvora na levo pred znano gostilno pri
„Starem tišlerju“. 320 14-3

la. rujavi premog

ново otvorjenega premogovnika Šemnik

pri Zagorju ob Savi dostavlja vedno na dom prodaja premoga
v Kolodvorskih ulicah št. 35 v Ljubljani

Pri naročilih celih vagonov naj se blagohotno obrača naravnost
na premogovnik v Mediji-Izlake. 2643 12-12

Ivan Demšar

podkovski kovač in izdelo-

vatelj vozov v Ljubljani

:: Marije Terezije cesta št. 6 ::

priporoča svojo veliko zalogo

VOZOV kritih in nekritih,

lično in trpežno

izdelanih, po jako nizki ceni.

Sprejme se v pouk tudi več učencev.

114
3-2

OKLIC.

Z dovoljenjem c. kr. okrajne sodnije v Ljubljani odd. I. z dne 11. januarja 1908,
opr. št. I. 15218 dovoljena

prostovoljna javna dražba

Valentina Accetto, posestniku in stavbeniku v Ljubljani, na Trnovskem pristanu št. 14,
lastnega posestva vl. št. 140 kat. obč. Gradišče predmestje, obstoječega iz parc. št. 110
iste kat. obč. hiše št. 31 z dvoriščem na Tržaški cesti v Ljubljani, v skupni izmeri 10 a
79 m² se vrši

dne 27. januarja 1908 ob 10. uri dopoldne.

v notarski pisarni podpisanega sodnega komisarja.

Vzključna cena znaša 50.000 K.

Prodajalec si pridržuje pravico takoj po končani dražbi najvišji ponudek sprejet

ali ne.

Vsak dražitelj mora položiti pred začetkom dražbe v roke sodnega komisarja

vadij v znesku 2500 K v gotovini, hranilnih knjižicah ali v tuzemskih vrednostnih papirjih.

Na račun skupila se mora prevzeti pri zdraženem zemljišču vknjižene terjatve

v glavnem znesku 37.800 K s prip.

Natančnejše pogoje se izve med uradnimi urami v pisarni podpisanega sodnega

komisarja.

Ljubljana, dne 14. januarja 1908.

Dr. Franc Vok.

c. kr. notar kot sodni komisar.

Važno za trgovce in žganjetoče.

Opozarjam p. n. trgovce, žganjetoče, kakor tudi gostilničarje na
svojo veliko zalogo **esence, rumove kompozicije, razno-**
vrstnih čajev, konjakov, malage, Lacrimae Christi, fi-
nega jamajkega ruma, pristne slivovke, brinjevca,
tropinovca in pa vseh vrst likerjev.

Ugodno je za vsakega odjemalca, ker razpošiljam vsako mno-
žino po isti ceni, kakor trdke iz nemških krajev ter jamčim za naj-
boljši uspeh vsake esence po priloženem navodilu. Neugajajoče blago
sprejemem na svoje stroške nazaj. 2495 26-7

Za obila naročila se priporočam s spoštovanjem

August Benigar

I. kranjska trgovina s čajem, rumom in esenci,
Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 3.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji cenli

bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolijo pri naročilih

osirati na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, dru-

št. in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižje

cene, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjšo naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 2922 2

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode

v Ljubljani, Wolfsove ulice 4.

Ustanovljeno l. 1842.

Slikarja napisov

Stavb. in pohištvena pleskarja.

Velika zbirka dr. Schönfeldovih
barv v tubah za akadem. slikarje.

Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptolri
Miklošičeva cesta št. 6

Telefon 154.

Delavnica

Igriške ulice št. 8

Ustanovljeno l. 1842.

Zaloga čopčev za pleskarje, sli-
karje in dipljev, štedilnega mazila
za hrastove pode, karbolilneja itd.

Priporočava se tudi sl. občinstva za vsa
v najino stroko spadajoče delo v mestu
in na deželi kot priznane rečno in fino
pe najnižjih cenah. 765 52-20

Szantnerjevi črevlji edini v kakovosti, lepi obliki in fini izvršitvi!

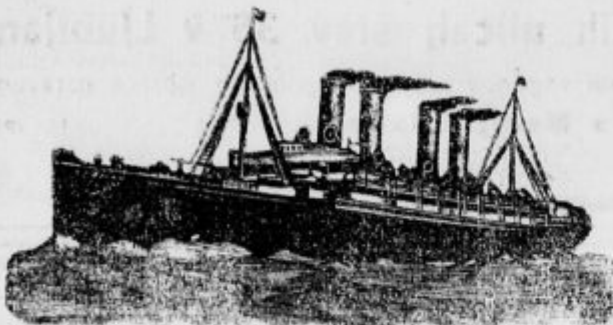
Največja zaloga **Zimskih črevljev** za gospode, gospe in otroke.
Dokolenic (kamašen) za lovce in gozdarje: v izvršnih oblikah po zmernih cenah.
Črevljev za dom Moški čevlji od K 8.— naprej. Ženski čevlji, nizki, od K 4.80 naprej. Ženski čevlji, visoki, od K 8.50 naprej.

Prva in največja zaloga črevljev na Kranjskem
= F. SZANTNER =
 Ljubljana, Šelenburgove ulice 4, Ljubljana.
 Ceniki zastoj in poštne prosto. Zunanja naročila proti povzetju.

Berite!

Pozor!

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
„Severonemškega Lloyd“

Bremena New-York

s cesarskimi brzoparniki
Kaiser Wilhelm II.
Kronprinz Wilhelm,
Kaiser Wilhelm d.
Grosse.

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.
 Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gorl navedenega parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri

Edvard Tavčar-Ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča pojasnita točno in brezplačno. Postrežba poštna rečna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Oton Fettich-Frankheim

Gospodski in damski frizer.

Kongresni trg 19.

Damski salon za pranje las; z najnovejšim „zrakosušilnim“ aparatom

v 8. minutah osušeni lasje.

Priporoča se nadalje v friziranje po najnovejših dunajskih in francoskih modah za ples, gledališča, koncerte in svatbe.

2782 19-7

Postrežba tudi v hišo.

Veliki izbor damskih kakor tudi gospodskih toaletnih potrebščin.

Parfumerija in mila iz prvih tovarn.

Izdelovanje vseh kakršnihkoli lasnih del.

Kupuje po najvišji ceni zmedene in odstrižene lase.

Staršeno, umetno in konstrukcijske ključavnice.

Hydraulične vidre in sesalke

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasl.

LJUBLJANA, Slomškova ulica 4.

priporoča se slavemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v te stroke spadajočih predmetov: žilne smrečke na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru obhajilne smrečke, večna vrata, balkoni, verande, stolpne kriše, štedilnike, strelevođe, železna okna, železne stole itd.

Specijaliteti: valjasti zastori in solnčne plahte po najnovejšem sistemu s samedvigalnimi operami brez vijakov.

1609 52-59

Zelo trpežno opeko

kakor strešno, zarezno in navadno, za oboke in zldove

prilporeča v poljubni množini

A. KORI, BOROVNICA.

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traja
 dni 6 dni

izvrstna prilika za potovanje je in ostane

z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki

„Amerika“ 24,000 ton
„Kaiserin Augusta-Victoria“ 25,000 ton
 toraj še enkrat večji
 kakor do sedaj veliki parniki z 8-12,000 tonami

Pojasnila daje zastopnik:
Ljubljana Fr. Seunig,
 Kolodvorske ulice št. 28

Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

OSREDNJA BANKA

Vloge na knjižice in račun 4 % in 4 1/2 %.
 Kupevanje in prodaja vredn. papirjev.
 Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.

Posejila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4 % in 1/2 %, upravne pristojbine. Financiranje javnih podjetij. Emisija lastnih 4 % bankovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije.

ČESKIH HRANILNIC, Podružnica: DUNAJ, I., Wipplingerstr. 22
 (Ustredni banka českých spořitelén)

Del. kap. 7,000,000.—
 Telegrami: „Sporobanka“.
 Depoziranje kavcij in vadij raznih vrst.
 Eskoni menije same denarnih zavodov.
 Bankovne informacije in svete brezplačno.

Predstave se vršijo v delavnikih od 5. do 9. ure popoldne, ob nedeljah in praznikih od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 9. ure popoldne.

Kinematograf EDISON

:: Dunajska cesta nasproti kavarne „Europa“. ::

Danes v soboto nov spored.

Vsak četrtek in soboto od 3. do 6. ure popoldne predstava za dijake po znani ceni.

Trgovina s travnimi semeni Franc Kastelic v Kandiji pri Rudolfovem.

Uljudno naznanjam, da sem otvoril
popolno urejeno

trgovino s travnimi in detelnimi semeni

ki stoji pod strokovnim nadzorstvom
g. V. Rohrmanna, načelnika podruž-
nice c. kr. kmet. družbe v Rudolfovem.

Vsa semena so preiskana glede ka-
ljivosti in čistote po c. kr. semenski
pregledovalni postaji na Dunaju, tako,
da jamčim za oboje.

Priporočam se za cenjena naročila,
katera hočem točno izvrševati, in osta-
jam z odličnim spoštovanjem

Franc Kastelic.

Zastonj

zahtevajte moj ilustrirani
cenik o urah, zlatini, sre-
brnini itd. 2654 13

Drag. Heger

urar, juvelir in graver.
Osiek I. Kapucinska ul. 4, (Slavon.)

Ugoden nakup

ostankov 40 metrov

cefira, barhenta flanele, volnenih in
drugih, perilnega blaga, lepih vzorcev
v dolžini od 1 do 8 metrov pošilja po
povzetju franko za 8 gl. 50 kr.
slovita uvozna trdka 2731 10-7

V. J. Havliček
v Podčrbradih, Češko.

Najcenejše dežnike in solnčnike domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši
kakovosti slavnemu p. n. občinstvu in
preč. duhovščini

JOSIP VIDMAR

v Ljubljani

Pred škofijo šte. 19. — Stari trg šte. 4.
Prešernove ulice šte. 4. 246 10-11

Popravlja točne in cene.

Dobre harmonike kron 480.

50.000 komadov prodanih.
Nikake carine! Jamstvo!
Zamena dovoljena ali denar nazaj.

št. 300 ^{1/2} , 10 tipk, 2 reg., 28 glas., vel. 24/12 m K 480	št. 657 ^{1/2} , 10 tipk, 1 reg., 28 glas., vel. 30/15 cm K 520
št. 656 ^{1/2} , 10 tipk, 2 reg., 28 glas., vel. 24 1/2 cm K 540	št. 305 ^{1/2} , 10 tipk, 2 reg., 50 glas., vel. 24 1/2 cm K 620
št. 663 ^{1/2} , 10 tipk, 2 reg., 50 glas., vel. 31/15 cm K 8	

Pošilja po povzetju c. in kr. dvorni založnik

Hanns Konrad, razpošiljalnica glasbil,
Most št. 1010 (Češko).

Glavni cenik s 300 slikami dobi na željo vsakdo
zastonj in pošlino prosto. 87 15-3

IVAN PENGOV

podobar, izdelovatelj oltarjev itd.

naznanja prečasti duhovščini, cerkvenim
predstojnikom in dobrotnikom, da je pre-
vzel znano

podobarsko delavnico

umrlega g. And. Rovška,
Kolodvorske ulice šte. 20.

Priporočam se in zagotavljam, da bodem
vestno izvrševal svoj poklic in prošim za
zaupanje. Tekom 10letnega praktičnega dela
pri rajnem g. Rovšku pridobil sem si
toliko spretnosti, da se bode v prihodnje
ravno tako solidno in kolikor mogoče po
nizki ceni izdelovalo, kakor se je dosedaj.

KAŠLJUJOČIM

otrokom in odraslim osebam

pripisujejo zdravniki zelo uspešno

THYOMEL SCILLAE

kot sredstvo, ki odtrga v sluz, jo odvaja, ki
blazi in potlačuje krčeviti kašelj in ki od-
stranjuje dihalne težkoče. Stotine zdravnikov
so se že imenitno izrekli o hitrem učinko-
vanju tega sredstva. Thyomel scillae, pri
oslovskem kašlju in pri drugih vrstah kašlja.

Vprašajte, prosimo zdravnika!

1 steklenica 2-20 K. Po pošti franko proti
pošiljavi 2-30 K; 3 steklenice pri pošiljavi
7 K. 10 steklenic pri pošiljavi 20 K.

Izdelovanje in glavna zaloga

lekarna B. FRAGNER-Ja

2430 c. kr. dvorn. zalagatelja 24-1

Praga III., št. 203

Dobiva se skoraj v vseh lekarnah.

Pozor na ime sredstva,

izdelovalca in na var-
stveno znamko.

V novih dveh hišah na Domobran-
ski cesti, oddati je takoj več
moderno izvršenih

stanovanj

Vsako je popolnoma za se izolirano in ob-
stoji iz 3 parketiranih sob, predsobe, ku-
hinje z balkonom, shrambe za jedila, kleti,
podstrešja in pralnice. K vsakemu stano-
vanju pripada tudi del ograjenega vrta.
Lega krásna. Cene primerno nizke. Po-
jasnila daje lastnik na Domobranksi
cesti št. 1, I. nadstropje. 110 5-2

Pristen le tedaj, če je
triglasta steklenica za-
prta s spodnjim pasom
(rdeč in črn tisk na
rumenem papirju).

Doslej
nedosežen!!

W. MAAGER-ja : pristno čisto :

(v zakonito zajamčeni
opravi)
rnmno, steklenica K 2-
bela, " 3-
pri 2348 12-5

**Viljemu Maager-ju
na Dunaju.**

Od 1869 uvedeno splošno
v avstro-ogrski monarhiji.
Gospodje zdravniki in pro-
fesorji ga radi zapisujejo.

Dobi se skoro v vseh le-
karnah in drožerijah.

Glavna zaloga in razpo-
šiljalnica za avstro-ogrsko
monarhijo:

**W. Maager, Dunaj,
III/3, Heumarkt 3.**

Ponarejanja se sodnijsko zasledujejo.

Št. 15.901/907.

ANTON PRESKER

trojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14
Slikovan z zlate kolajne v Parizu 1904.

Slikovan z zlate kolajne in križcem v
Londonu 1905.

se priporoča pred. duhovščini duhovniške obleke
izdelovanje vsakovrstne
iz trpeznega in solidnega blaga po nizkih cenah.
Opazarja na veliko
svojo zalogo izgotovljene obleke.
posebno na havelce v največji izbiri po najnižjih
cenah.

lebaritaj uniform avstrijskega cesarstva in kraljeve vojske.

**Parna žaga Deghenghi v Ljubljani
kupi proti gotovini**

hrastove dile

I laško colo debele in od 5 col
naprej široke, ter plačuje iste po
14 vinarjev I laško colo, po-
stavljene franko Ljubljana državni
kolodvor Šiška. 2197

**Kupi tudi hrastove
hlode in frize.**

2963 3-3

Razpis.

Za **zgradbo vodovoda »Kranj in okolica«** potrebna, na 620.000 kron
proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela ali delne dobave (cevi, armature, betonska dela itd.) zapopada-
joče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna
naj se predložijo **do 1. marca 1908** ob 12. uri popoldne podpisnemu dež. odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zape-
čatene z napisom: „Ponudba za prevzetje gradbe vodovoda »Kranj in okolica“.

Ponudbi mora biti dodana izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje
po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pu-
pilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico izbrati ponudnika ne glede na višino
ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpiso.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so v deželnem stavbnem uradu v navadnih
uradnih urah na ogled.

Deželni odbor Kranjski

v Ljubljani, dne 27. decembra 1907.

Svetovna razstava St. Louis 1904. Najvišja odlika „GRAND PRIX“.

— Zahtevajte le :

519 7

z varstv. znamko
GLOBUS
v rdečem pasu

GLOBUS

čistilni izvleček

ker se
ponujajo mnoga ponarejenja.

Edini izdelovatelj: Fritz Schulz ml. Akcijska družba, Lipsko.

Prevzetje trgovine.

Usojam si slav. občinstvu naznaniti, da sem z novim letom prevzel
trgovino z špecerijским blagom, moko, žimo in morsko travo
od g. Antona Ječmineka na Sv. Petra cesti št. 14

ter se slavnemu občinstvu priporočam, kakor mojemu predniku izkazano
zaupanje i nadalje meni nakloniti. Potrudil se bodem cenjena naročila kar
najbolje točno in po možnosti najceneje izvrševati.

17 3-3 Z velespoštovanjem

JOS. SEKULA.

HIŠA na prodaj.

Iz proste roke se
proda

hiša na Bledu

na zelo primernem mestu, pripravna za
kako obrt, v bližini farne cerkve, četrt ure
od novega kolodvora. — Hiša obstoji iz
8 sob, 2 kuhinji, 2 klet-j, 1 orala
vrta. Več se izve pri Antonu Sliv-
niku na Rečici št. 54. 2994 5-3

Zahtevajte brezplačno dopisilitev mojega ilus-
tr. cenika z nad 1000 slikami.
Jamstvo več let. Vsako nepopolno blago se vzame
nazaj za popolni znesek.

Slika 1/2, nav. velikosti. 611 39

Št. 365
srebrna dam-
ska remont. gl 3-50

Št. 322
srebrna moška
remont. 3-50

Št. 337.
srebrna s sidro
15 kamnov
dvojni plašč 6-50

Št. 341, srebrna s sidro
dvojni plašč 15 kam-
nov, posebno
močna 7-9-50

Anton Kiffmann,

največja tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine.
Izvoz v vse dežele. Maribor L. 5., Stajersko.

Pri nakupovanju
= suknenega =
in manufakturnega
= blaga =
se opozarja na trdke

HUGO IHL

v Ljubljani

Špitalske ulice šte. 4.

811 28-28

Velika zaloga
suknenih ostankov.

Herbabny-jev podfosfornokisli apneno-železni sirup.

Ta je že 38 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen. Izborno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje slez, pomirjuje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev.

Cena steklenici K 2-50, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit“, DUNAJ, VII.1, Kaiserstr. 73-75.**

V zalogi je nadalje pri gosp. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Brežah, Celju, Celovcu, Črnomlju, Novem mestu, Reki, Sovodnju, Št. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikovcu in Volčperku.

Zaloga skoro v vseh lekarnah.

Herbabny-jeva aromatiška esenca.

Že 23 let uvedeno in najbolj preizkušeno, bolilajšajoče mazilo. Lajša in odstranja bolečine v udih in kitah, kakor tudi nerovne boleti.

Cena steklenici 2 K, po pošti 40 vin. več za zavitek.

2649 b

Izdelane postelje

iz rdečega postelnega inleta. Prav dobro napolnjene. — Pernica ali blazina 180 cm dolga, 116 cm široka K 10—, 12—, 15— in 18—; 2 metra dolga, 140 cm široka K 14—, 16—, K 18—, 21—. Zglavnik 80 cm dolg, 58 cm širok K 18—, 21—; 90 cm dolg, 70 cm širok K 4-10 in 5-60. Izdelujem tudi po kakršnikoli drugi meri. Tridelni modroci iz žime za 1 posteljo K 27—, boljši K 33—. Pošilja se poštne prosto po povzetju od K 10— naprej. — Zamenja ali nazaj se vzame proti povrnitvi poštne stroškov. 1662 6-1

BENEDIKT SACHSEL, Lobes 910 pri Pliznu Češko.

Zaščitna znamka „Sidro“

Liniment Capsici com.

Nadomestek za **Sidro-Pain-Expeller**

je splošno priznana kot izvrstno del blažujoče in odvodno mazilo pri prehlajenju itd.; cena 80 v. K 1-40 in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega posred pri ljubljenski domači modroci, naj se jemljejo le originalne steklenice s štampiljsko nadpisno znamko „Sidro“ potem se je gotovo prejel originalni izdelek.

Richterjeva lekarna
pri „slatem levu“ v Pragi
Elisabethgasse št. 5 nova
Dnevno razpošiljanje. 2265 (40-1)

Ivan Terdan
pleskarstvo

Ljubljana, Vegove ulice št. 8

se priporoča slavnemu p. n. občinstvu v izvršitev vseh v pleskarsko obrt spadajočih del, kakor tudi slikarskih, napisnih in dekoracijskih del.

Posebno se še priporoča za cenjena naročila za stavbeno in pohištveno pleskarstvo. 2467 52-9

POZOR! Krasne **BLUZE** **POZOR!**

največja izbira v avli in v drugem modernem
: : : : blagu tudi po meri. : : : :
Vsakovrstna
KRILA, PERILO in OTROČJE
OBLEKCE
po najnižjih cenah.
M. KRISTOVIČ poroč. BUČAR
Ljubljana, Stari trg št. 28.

**Ohranitev zdravega
- želodca -**

tiči največ v ohranitvi, pospeševanju in v uravnavi prebavljanja ter odstranitvi nadležnega saprtja. Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno napravljeno, tek zbujačo in prebavljajočo pospešujočo in lahko odvajajočo domačo zdravilo, ki ublaži in odstrani znane posledice nezmerne, slabe diete, prehlajenja, in zoprnega zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvoritve kislin ter krče je **dr. Rose balzama za želodec** iz lekarn B. FRAGNERJA v PRAGI.

SVARILO!
Vsi deli embalaže imajo postavno deponovano varstveno znamko.

**Glavna zaloga
lekarna B. FRAGNER-JA v PRAGI**
c. in kr. dvornega dobavitelja
„pri črnem orlu“
Praga, Malá Strana, oget Nerudove ul. 203.
Po pošti razpošilja se vsak dan.
Cela steklenica 2 K, pol steklenice 1 K.

Proti vpošiljavi K 1-50 se pošlje mala steklenica in za K 2-80 velika steklenica, za K 4-70 2 veliki steklenici, za K 8-4 velike steklenice, za K 22-14 velikih steklenic poštne prosto na vse postaje avstro-ogrske monarhije.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske. V Ljubljani se dobiva pri g. lekarnih: G. Piccoli, U. pl. Trn, kóczy, M. Mardetschlager, J. Mayr. 12179

Založnik c. kr. avstr. državnih uradnikov.

Klobuke,
cilindre in čepice
v najnovejših taconah in v velikih izberah
priporoča 112 52-28

Ivan Soklič.
Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

Kašelj!
2360 Kdor 24-12

ljubi svoje zdravje, ga odstrani. 5345 not. potr. spric. dokazuje o izbornem učinku

- Kaiser-jevih -
karamel za prsa
s tremi folkami.

Zdravniško preizkušene in priporočene proti kašlju, hripavosti, kataru, slezi, kataru v grlu, oslovskemu in dušljivemu kašlju.

Zavoj 20 in 40 vin., škatljica 80 vin. dobivajo se v Ljubljani: Lekarna pri „Orlu“ pri želez. mostu, deželna lekarna pri „Mariji Pomagaj“, E. Leustek; Ubald pl. Trnkowsky, Jos. Mayer, pri „Kroni“ A. Bohinc, vagal Rimske in Bleiweisove ceste; Ivan Gjurčić v Metliki, Karol Andrijač v Novem mestu, Karol Šavnik v Kranju in Josip Močnik, lekarna pri „Sv. Trojici“ v Kamniku.

**Steckenpferd-
lilijskomlečno milo**

Bergmanna & Co. Draždani in Tešín n. L.

je in ostane glasom vsak dan došlih pri-
znalnic naj uspešnejše vseh medicinal-
nih mil proti mazuljem kakor tudi v dosego
in ohranitev nežne, mehke kože in rožnate
polti. — Dobiva se po 80 vin. komad v vseh
lekarnah, drožerijah, parfumerijah, trgovinah
mila in brivnicah. 434 50 42

**15.000 m ostankov
8-20 m dolgih**

najfinejših, brez napake, obeljeno, primerno za naj-
finejše telesno in posteljno perilo, nepokvarno

82 cm šir. **rumburška tkanina** 1 m = 24 krajc.
Oxford za srajce, prist. barv. 1 m = 17
Flanela za srajce in bluze 1 m = 18 1/2
Cefir za obleke, bluze, hišne in
otroške obleke, predpasnike 1 m = 18
116 cm šir. **Canafas**, prist. barv.
I. kakovost 1 m = 35
rjuhe brez šiva 2 m d., 150 cm. šir. 1 kom. 90
brisače za kuhinjo, rudeče karir.
1 dvanaestorica 1 kom. 95
navadne brisače za kuhinjo . . . 1 kom. 18

Najmanjše naročilo 5 kg zavoj = 45 m po
povzetju. Vzorci se prilože le zavoj za poskušnjo.
Če se naroči nad 50 K 3% popusta. 56 3-2

Emil Fuchs
tkalnica za platno. - Nachod št. 16, Krkonoši.

Pozor, kmetje in fantje! 2727 10-10

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo, sčasoma iznajti sredstvo za rast **brk in las**, proti izpadanju las in za **odtrajna** (luskin) na glavi, to je **Kapilor št. 1**. Cena (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v. 2 lončka 5 K. Prosim, da se naroči samo od mene. **lekar nar v Pakracu št. 65. (Slavonija)**. Denar se pošlje naprej ali s poštним povzetjem.

Dunaj-
ske kapljice proti krču v želodcu in črevih. Zanesljivo sredstvo za želodec, sestavljeno po zdravniških receptih iz najbolj učinkujočih zdravil. Proti bolečinam v želodcu in črevesih. Vzame se po 20-40 kapljic. — Cena steklenici 20 vin., 12 steklenic 2 kroni. 62 6-3

Prašek in sok proti kašlju, najbolj učinkujoč, po 1 K, tako tudi **ribje olje**, medicinalno, za kašelj à 1 K in 2 K.

Edina zaloga in pošiljatev popošti **vsak dan** le v lekarni „pri zlatem orlu“ kemika **Mr. Ph. Mardetschlager-ja** Ljubljana, Jurčičev trg, pri čevljarskem mostu

C. kr. oblastveno potrjeno 18 5

učilišče za krojno risanje

Franja Jesih
Ljubljana, Stari trg št. 28.

● Dobl se tudi kroj po životni meri. ●

Krasne **kravate**, moderne **ovratnike**, **srajce**, **boa** za dame in otroke, fine **bluze**, **krila**, lepe **kapice** in **čepice**, **rokavice** in **nogavice** itd. se dobe

2237 9 **najcenejše pri**
A. VIVOD-MOZETIČ
Ljubljana, Stari trg 21.

Iz proste roke se
pod ceno prodaja
nova davka prosta pritlična 78 2-2

hiša

s 6 sobami, 4 kuhinjami, 2 kletima in obširnimi vrto. Hiša je prav blizu tovarne in je pripravna za vsakega obrtnika. Stanovanja se dajo lahko v najem in se dobro obrestuje. Pojasnila daje lastnik **Ivan Žnidarčič** na Savi št. 145. P. Jesenice-Fužine.

PROF. PAWLOW
označuje

na podlagi točnih preiskav zdrav te k za najmočnejšega zbujevalca sekretorskih želočnih žlez. Prav odlično pa zbuja tek, krepe želodce in olajšajo bolečine prave Pradyjeve želočne kapljice. Pri spešujejo opravila prebavnega dela, slast do jedi, odstranjajo telesnemu dobrobiti ške dljivo napenjanje, čermero tvoritev kislin, telesno zaprtje, želodčne bolečine in drugo motenje prebave. Dobi se v lekarnah. **C. Brady, lekarnar, Dunaj I. Fleischmarkt 1.462**, razpošilja šest steklenic za K 5—, tri dvojnatne steklenice za K 4-50 franko. 2428 12-1

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

Kongresni trg 19 ————— registrovana zadruga z omejenim poroštvom ————— **Kongresni trg 19**

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 9. do 12. ure **po 4 3/4 %** to je. daje za 200 kron 9 kron 50 vin. na leto.

Drugo hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. ————— **Najsigurnejša prilika za stedenje!**

1949 52-1 Kanonik **A. Kalan** l. r., predsednik. Kanonik **J. Sušnik** l. r., podpredsednik.

Podružnica v Spljetu. :
Dolniška glavnicia: : : K 2.000.000. : :

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice št. 2
sprejema vloge na vložne knjižice in na žiro-račun proti **4 1/2 %** obrestim. Vloge na tekoči račun, koje ostanejo vsaj **60 dni** naložene, obrestuje proti **8dnevni** odpovedi s **5 %**.

Rentni davek od vlog na knjižice plača banka sama.

Podružnica v Celovcu. :
: : Rezervni fond : : : : K 200.000. : :